

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Činnost a ekonomika Záchraného útvaru HZS ČR
Zuzana Píšová

Bakalářská práce
2020

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Zuzana Píšová**
Osobní číslo: **E17415**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management ochrany podniku a společnosti**
Téma práce: **Činnost a ekonomika Záchraného útvaru HZS ČR**
Zadávající katedra: **Ústav regionálních a bezpečnostních věd**

Zásady pro vypracování

Cílem práce je zachytit poslání a činnost Záchraného útvaru HZS ČR za posledních 10 let a s využitím jeho ročních zpráv o činnosti posoudit vývoj rozpočtu příjmů a výdajů této organizační složky státu.

Osnova:

- Rešerše odborné literatury a dalších pramenů.
- Stanovení cílů práce, volba metod.
- Zachycení činnosti Záchraného útvaru HZS ČR.
- Analýza vývoje rozpočtu příjmů a výdajů Záchraného útvaru HZS ČR.
- Formulace závěru a doporučení.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**
Rozsah grafických prací: **-**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

KRAFTOVÁ, I. Finanční analýza municipální firmy. Praha: C.H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-778-2.
PROCHÁZKOVÁ, D. Bezpečnost, krizové řízení a udržitelný rozvoj. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2010. ISBN 978-80-86723-97-6.
REKTOŘÍK, J. Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru. 2. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2007. ISBN 978-80-86929-29-3.
SZASZO, Z. Stručná historie profesionální požární ochrany v českých zemích. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2010. ISBN 978-80-86640-60-0.
VILÁŠEK, J., FIALA, M., VONDRÁŠEK, D. Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2477-8.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Ivaná Kraftová, CSc.**
Ústav regionálních a bezpečnostních věd

Datum zadání bakalářské práce: **2. září 2019**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2020**

L.S.

doc. Ing. Romana Provoznicová, Ph.D.
děkanka

Ing. Zdeněk Mateja, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 2. září 2019

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 6. 5. 2020

Zuzana Píšová

PODĚKOVÁNÍ

Autorovo poděkování patří všem, kteří přispěli ke vzniku této práce.

Především mé vedoucí práce doc. Ing. Ivaně Kraftové, CSc. za poskytnutí veškerých cenných rad, pomoci při vyhledávání literatury, odborné vedení a za poskytnuté konzultace, které mi tolik pomohly. Díky také patří ekonomickému oddělení Záchraného útvaru HZS ČR, které mi poskytlo potřebné materiály k bakalářské práci. A také mé rodině, která mi byla po celou dobu velkou oporou.

ANOTACE

Bakalářská práce se zabývá vývojem činností, posláním a ekonomikou Záchraného útvaru HZS ČR v letech 2009-2018. Prvním cílem je popis poslání a činnosti Záchraného útvaru HZS ČR, především pak souhrnu jeho zásahů na území České republiky a v zahraničí, a také vybrané speciální techniky Záchraného útvaru HZS ČR. Druhým cílem je zachycení ekonomiky tohoto útvaru v letech 2009-2018, a to prostřednictvím rozboru rozvah, výkazů zisků a ztrát a rozpočtů. Analýzy jsou provedeny jak horizontálně, tak vertikálně a výsledky jsou zachyceny v tabulkách a v grafech. Výsledky reprezentují ekonomicky stabilní vývoj Záchraného útvaru HZS ČR. Práce tak poukazuje na nepostradatelnost Záchraného útvaru HZS ČR jako bezpečnostní složky státu.

KLÍČOVÁ SLOVA

Záchranný útvar HZS ČR, zásahová činnost, speciální technika, rozvaha, výkaz zisků a ztrát, rozpočet příjmů a výdajů

TITLE

Activity and Economy of the Emergency Unit of the Fire Rescue Service of the Czech Republic

ANNOTATION

The bachelor's thesis deals with the development of activities, mission and economics of the Emergency Unit of the Fire Rescue Service of the Czech Republic in the years 2009-2018. The first goal is to describe the mission and activities of the Emergency Unit of the Fire Rescue Service of the Czech Republic and especially a summary of its interventions in the Czech Republic and abroad, as well as selected special techniques of the Emergency Unit of the Fire Rescue Service of the Czech Republic. The second goal is to capture the economy of this department in the years 2009-2018, and that is so through the analysis of balance sheets, profit and loss accounts and budgets. Analyses are performed both horizontally and vertically and the results are captured in charts and graphs. The results represent the economically stable development of the Emergency Unit of the Fire Rescue Service of the Czech Republic. The thesis thus points out the indispensability of the Emergency Unit of the Fire Rescue Service of the Czech Republic as a security component of the state.

KEYWORDS

special equipment, profit and loss statement, intervention activities, Emergency Unit of the Fire Rescue Service of the Czech Republic, budget of income and expenses, balance sheet

OBSAH

SEZNAM GRAFŮ, OBRÁZKŮ, SCHÉMAT A TABULEK	9
ÚVOD.....	12
1 HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY JAKO SOUČÁST BEZPEČNOSTNÍHO SYSTÉMU A JEHO STRUKTURA.....	13
1.1 Geneze hasičských sborů na území České republiky	13
1.2 Povinnosti příslušníků HZS ČR a jejich velitele	14
1.3 Organizační struktura HZS ČR.....	15
2 ZÁCHRANNÝ ÚTVAR HZS ČR	19
2.1 Historie a vývoj Záchraného útvaru HZS ČR.....	19
2.2 Organizační struktura Záchraného útvaru HZS ČR v čase.....	20
2.3 Povinnosti a činnosti příslušníků Záchraného útvaru HZS ČR	23
2.3.1 Zásahy Záchraného útvaru HZS ČR za posledních 10 let provedené na území České republiky.....	28
2.3.2 Zásahy Záchraného útvaru HZS ČR za posledních 10 let provedené mimo území České republiky.....	30
2.4 Vybraná speciální technika	32
3 EKONOMIKA ZÁCHRANNÉHO ÚTVARU HZS ČR V LETECH 2009-2018	38
3.1 Analýza rozvah Záchraného útvaru HZS ČR	38
3.2 Analýza výkazů zisků a ztrát Záchraného útvaru HZS ČR	48
3.3 Analýza rozpočtů příjmů a výdajů Záchraného útvaru HZS ČR.....	53
ZÁVĚR	60
POUŽITÁ LITERATURA.....	62
PŘÍLOHA.....	68

SEZNAM GRAFŮ, OBRÁZKŮ, SCHÉMAT A TABULEK

Obrázek 1: Organizační struktura Generálního ředitelství HZS ČR	17
Obrázek 2: Organizační struktura Záchraného útvaru HZS ČR k 1. 1. 2009	21
Obrázek 3: Organizační struktura Záchraného útvaru HZS ČR k 31. 12. 2018	22
Tabulka 1: Přehled kurzů poskytovaných Záchraným útvarem HZS ČR.....	27
Schéma 1: Časová osa vybraných zásahů provedených na území České republiky	28
Schéma 2: Časová osa vybraných zásahů a humanitární pomoci provedených mimo území České republiky	31
Obrázek 4: Cisternová zodolněná stříkačka – CZS 40/12 000 S3	34
Obrázek 5: Automobilový jeřáb Hidrokon HK 240	35
Obrázek 6: Kontejner nouzového přežití	36
Obrázek 7: Kontejner nouzového přežití – sanitární	37
Tabulka 2: Vývoj složek aktiv Záchraného útvaru HZS ČR v letech 2009-2018	40
Tabulka 3: Vývoj složek pasiv Záchraného útvaru HZS ČR v letech 2009-2018.....	42
Tabulka 4: Rozdíl mezi příjmy a výdaji Záchraného útvaru HZS ČR v letech 2010-2018 (v Kč)	44
Graf 1: Rozdíl mezi příjmy a výdaji Záchraného útvaru HZS ČR v letech 2010-2018 (v Kč)	45
Tabulka 5: Porovnání rozdílů mezi příjmy a výdaji s hospodářskými výsledky Záchraného útvaru HZS ČR v letech 2010-2018 (v Kč)	47
Tabulka 6: Vývoj vybraných složek nákladů Záchraného útvaru HZS ČR v letech 2009-2018	49
Tabulka 7: Vývoj vybraných složek výnosů Záchraného útvaru HZS ČR v letech 2009-2018	51
Graf 2: Porovnání vývoje celkových nákladů a výnosů Záchraného útvaru HZS ČR v letech 2010-2018 (v Kč).....	52
Tabulka 8: Vývoj rozpočtových příjmů a výdajů Záchraného útvaru HZS ČR v letech 2010-2018	54

Graf 3: Vývoj rozpočtových příjmů skutečných a plánovaných Záchraného útvaru HZS ČR v letech 2010-2018.....	56
--	----

SEZNAM ZKRATEK

HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
MV	Ministerstvo vnitra České republiky
JPO	Jednotky požární ochrany
IZS	Integrovaný záchranný systém
PČR	Policie České republiky

ÚVOD

Záchranný útvar HZS ČR je specifickou součástí Hasičského záchranného sboru ČR, který byl zřízen státem za účelem pomoci při specifických mimořádných událostech, které si vyžadují jednak zvláštní odborné znalosti, jednak speciální techniku. Záchranný útvar HZS ČR financoval své speciální technické vybavení z fondů Evropské unie a z dalších zdrojů. Jelikož jeho příslušníci disponují speciálními odbornými znalostmi, pořádá kurzy pro složky integrovaného záchranného systému, díky kterým jsou tyto složky schopny se zdokonalovat a poskytovat lepší služby. Pro jeho speciální vybavení i odborné znalosti, je často Záchranný útvar HZS ČR posílán do zahraničí na pomoc. V roce 2019 slavil 10 let své existence.

Cílem této bakalářské práce je zmapovat ekonomiku a činnost Záchranného útvaru HZS ČR za posledních 10 let. Hlavním cílem první části práce je zachytit poslání a činnost Záchranného útvaru HZS ČR. Do poslání tohoto útvaru spadá pomáhat při nestandardních mimořádných událostech. V práci jsou zaznamenány vybrané zásahy Záchranného útvaru HZS ČR, které byly provedeny v posledních 10 letech jak na území České republiky, tak i v zahraničí. Mezi jejich další činnost patří pořádání kurzů pro jednotky integrovaného záchranného systému. Důležitou součástí Záchranného útvaru HZS ČR je speciální technika.

Druhým hlavním cílem práce je analýza ekonomiky této neziskové organizace veřejného sektoru, především analýza rozpočtu příjmů a výdajů, ale také analýza rozvah a analýzy výkazů zisků a ztrát za období 2009-2018. Cílem každé z těchto analýz je zjistit podíly jednotlivých položek na celku, a to v jednotlivých letech, aby bylo možné najít a popsat položky, které ekonomiku Záchranného útvaru HZS ČR nejvíce ovlivňují.

Při zpracování je použita zejména metoda popisu, analýzy – v případě účetních výkazů a rozpočtů horizontální a vertikální analýza – a syntéza. Výsledky jsou zaznamenány v tabulkách a také, pro lepší názornost, uvedeny v grafech.

Jelikož je Záchranný útvar HZS ČR nezisková organizace veřejného sektoru, která nemá za úkol dosahovat zisku, není možné použít při analýze příjmů a výdajů běžné poměrové ukazatele. Také kvůli odlišnostem v účetnictví během let je nutné upravit způsob zpracování dat z rozvah a výkazů zisků a ztrát tak, aby bylo možné zaznamenat potřebné údaje za všechna časová období.

1 HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY JAKO SOUČÁST BEZPEČNOSTNÍHO SYSTÉMU A JEHO STRUKTURA

Hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen „HZS ČR“) je neozbrojenou organizační složkou státu. Funguje na základě zákona č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a jeho „...základním úkolem je chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry a jinými mimořádnými událostmi a krizovými situacemi.“ (ČR, 2015, § 1) Spolu s Policií České republiky (dále jen „PČR“) a zdravotnickou záchrannou službou spadají do integrovaného záchranného systému, což je „... koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací.“ (ČR, 2000, § 2)

1.1 Geneze hasičských sborů na území České republiky

Počátky vzniku současného HZS ČR sahají až do dob první Československé republiky. Tehdy nebyly požární jednotky ve všech městech, ale pouze v těch větších, jako například v Praze. Ostatní města a obce se musely řídit předpisy převzaté z Rakouska-Uherska. Ty přenášely zodpovědnosti starostů za hašení požárů na dobrovolné hasiče. Tento systém však nevyhovoval potřebám tehdejší doby a změna nenastala ani v protektorátu (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014).

Avšak v roce 1942 byl založen pluk požární policie Čechy-Morava, který se skládal z četníků a příslušníků finanční stráže. Těmito příslušníky byli němečtí inženýři, kteří k dosaženému vzdělání absolvovali dvouleté učiliště požární policie v Berlíně Eberswalde. Další vývojovou etapou bylo zařazení požární ochrany do působnosti ministerstva vnitra, a to po druhé světové válce. Požární ochranu zajišťovaly národní výbory, které určily výkonným orgánem hasičstvo. Toto hasičstvo se dále dělilo na dobrovolné, z povolání nebo závodní. Tehdy musela mít hasičstvo každá obec s počtem obyvatel nad 50.000, ale i menší, pokud to tak nařídil krajský národní výbor (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014).

Když byl v roce 1953 přijat zákon o státním požárním dozoru a požární ochraně, došlo k zásadní změně v požární ochraně. Výkonnými jednotkami požární ochrany se staly veřejné a závodní jednotky. Ty vycházely z principů vojenské organizované složky. Nejvyšším orgánem bylo Ministerstvo vnitra, které svou pravomoc vykonávalo prostřednictvím ústřední správy

státního požárního dozoru a jejich místních orgánů. Ovšem v roce 1958, kdy byl přijat nový zákon č. 18/1958 o požární ochraně, došlo k velkému oslabení systému. Přijetí tohoto zákona mělo za následek rozbití organizace státního požárního dozoru. To pokračovalo podřízením státních orgánů požární ochrany orgány národních výborů, které nebyly znalostně připraveny na tento úkol. A mnoho státních funkcí bylo předáno dobrovolné organizaci Československý svaz požární ochrany. Jelikož šlo o odborné znalosti v oblasti požární ochrany, Ministerstvo vnitra zavedlo roku 1967 školu požární ochrany ve Frýdku-Místku. Ta se dále měnila až se roku 2002 stala Střední odbornou školou požární ochrany a Vyšší odbornou školou požární ochrany MV ve Frýdku-Místku. Díky této škole došlo ke zkvalitnění služeb poskytovanými příslušníky HZS ČR. Počátkem 70. let se rozsah poskytovaných služeb rozšířil o zásahy technického charakteru, jako např. pomoc při dopravních nehodách. Díky většímu rozsahu služeb poskytovaných hasičským sborem se musel novelizovat zákon č. 133/1985 o požární ochraně, a to roku 1985 (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014; Vaněk, Krátká, kolektiv autorů, 2014).

1.2 Povinnosti příslušníků HZS ČR a jejich velitele

Jak bylo zmíněno již v předchozí podkapitole, mezi stěžejní úkoly příslušníků HZS ČR patří:

- chránit životy a zdraví obyvatel,
- životní prostředí,
- zvířata a majetek (ČR, 2015, §1).

Tyto činnosti provádějí za krizových situací a mimořádných událostí. Veškeré činnosti příslušníků HZS ČR jsou řízeny 4 základními zákony, a to:

- zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně.

Základní úkoly příslušníků HZS ČR jsou stanoveny vyhláškou č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. §21, odst. 3 tohoto zákona jim ukládá, že příslušníci HZS ČR jsou podřízeni veliteli zásahu, veliteli jednotek, či veliteli bojového úseku, kteří jim

ukládají úkoly a oni jsou povinni je splnit. Při každém zásahu jsou příslušníci HZS ČR povinni dodržovat rádiové spojení, pomocí vysílaček. Skrze ně je velitel kontroluje a dává jim úkoly a příslušníci HZS ČR mu podávají informace o postupu. V průběhu postupu musí příslušníci HZS ČR dodržovat zásady bezpečnosti, k tomu používat přidělené ochranné pomůcky a případné nebezpečí hlásit pro zabezpečení ochrany ostatních příslušníků HZS ČR. Součástí zabezpečení ochrany příslušníků HZS ČR je zákaz nošení osobních doplňků, které mohou při extrémních podmínkách ohrozit jejich zdraví (Hanuška, 2008).

Jak bylo zmíněno v předchozím odstavci, všichni příslušníci HZS ČR jsou podřízeni veliteli. Tento velitel je označen červenou vestou s nápisem "Velitel zásahu" nebo červenou páskou s nápisem "VZ" na levé paži. Ten je oprávněn v případě mimořádné události velkého rozsahu, které se účastní více jednotek požární ochrany, zřízovat velitelské stanoviště. Ovšem pokud situace vyžaduje přítomnost dalších záchranných složek, složek IZS, spolupráci orgánů a institucí, je velitel zásahu oprávněn zřídit štáb velitele zásahu. Dále rozděluje prostor na sektory a úseky, k nimž je oprávněn přidělovat velitele a úkoly, které mají být splněny v daném sektoru či úseku. Povinnosti a oprávnění velitelů hasičů jsou rozsáhlá. Všechny jsou obsaženy ve vyhlášce č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, kde:

- velitel zásahu má povinnosti a oprávnění podle § 26, odst. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10,
- velitel úseku a velitel sektoru má povinnosti a oprávnění podle § 27, odst. 1, 2, 3,
- velitel jednotky má povinnosti a oprávnění podle § 28, odst. 1, 2, 3, 4 (Hanuška, 2008; Ministerstvo vnitra, 2001).

1.3 Organizační struktura HZS ČR

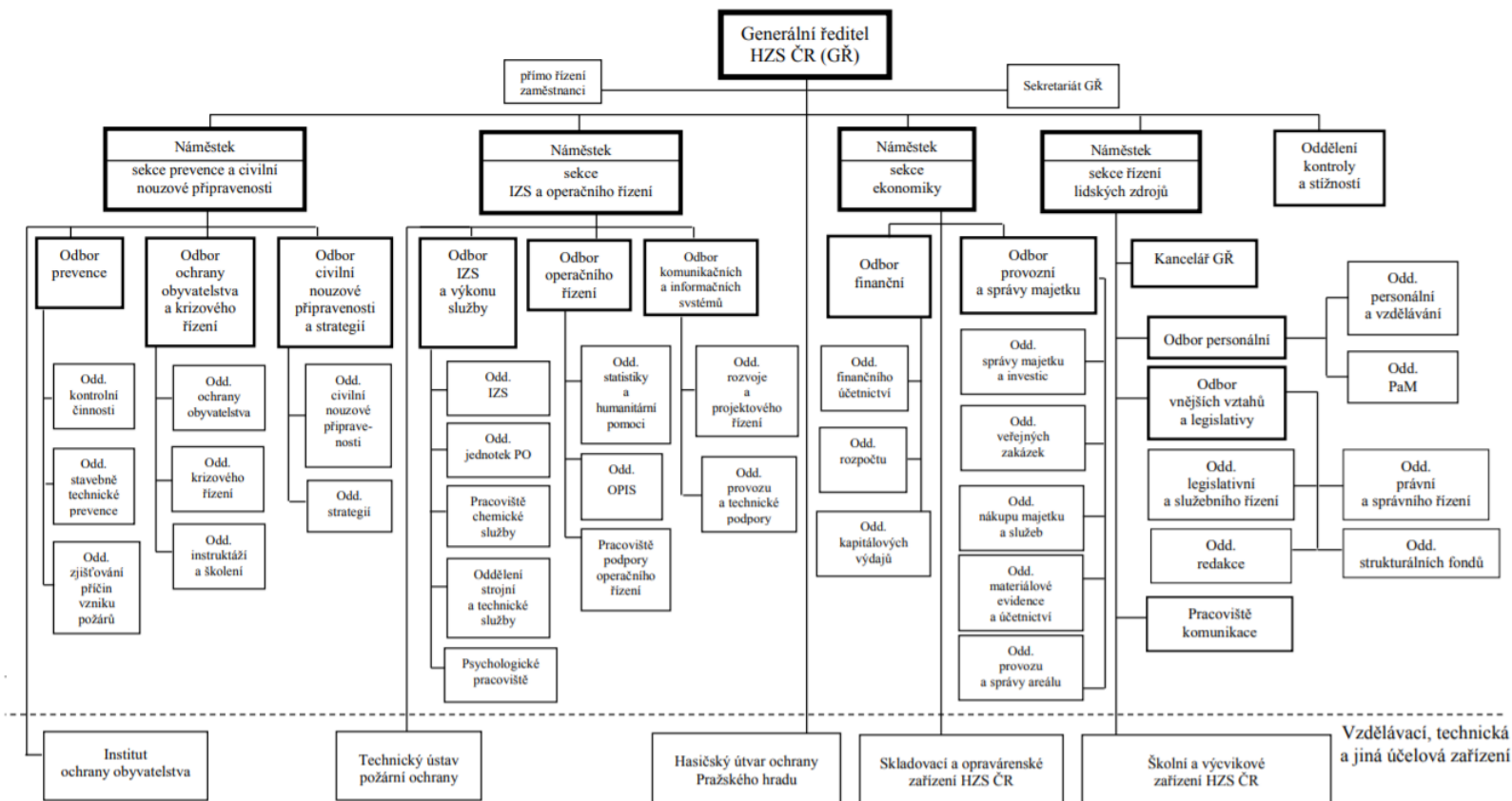
HZS ČR je tvořen:

- generálním ředitelstvím, které spadá pod Ministerstvo vnitra ČR (dále jen MV),
- 14 HZS ČR krajů,
- Střední odbornou školou požární ochrany a Vyšší odbornou školou požární ochrany ve Frýdku-Místku,
- Záchranným útvarům HZS ČR s dislokací v Hlučíně, Jihlavě a Zbirohu,
- Školním a výcvikovým zařízením HZS ČR Brno,
- Institutem ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč,
- Technickým ústavem požární ochrany Praha,
- Skladovacím a opravárenským zařízením HZS ČR Olomouc,

- Hasičským útwarem ochrany Pražského hradu (Generální ředitelství HZS ČR, 2019).

Níže je uveden obrázek s celým aktuálním schéma MV – Generálního ředitelství HZS ČR, které je velmi rozsáhlé a lze v něm vidět veškerá oddělení, odbory atd.

MV-generální ředitelství HZS ČR (platnost od 1. června 2019)

Obrázek 1: Organizační struktura Generálního ředitelství HZS ČR

Zdroj: Generální ředitelství HZS ČR - 2019

Zajímavou součástí Generálního ředitelství HZS ČR je Hasičský útvar ochrany Pražského hradu. Jak vyplývá z názvu, jejich primárním místem ochrany je Pražský hrad, pro který je vždy vyčleněna jedna jednotka. Místem jejich působnosti je navíc i část Prahy. Nejsou tedy určeni pro výjezdy po České republice.

Aby byly HZS krajů schopny zasahovat, musí být akceschopné. Akceschopnost je „*organizační, technická a odborná připravenost sil a prostředků k provedení zásahu.*“ (Ministerstvo vnitra ČR, 2001) Akceschopnost jednotky se řídí vyhláškou č. 247/2001 Sb. o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany (dále jen „JPO“). Podle ní (Ministerstvo vnitra ČR, 2001) o akceschopnosti jednotky rozhodují 3 podmínky:

- počet příslušníků a vnitřní organizace jednotky jsou v souladu s vyhláškou a jednotka je schopna uskutečnit výjezd na zásah v požadovaném časovém limitu,
- hasiči mají osvědčení o odborné způsobilosti pro výkon funkce, kterou v jednotce zastávají, a v jednotce je prováděna pravidelná odborná příprava,
- za účelem provedení zásahu má připravenou požární techniku a věcné prostředky požární ochrany a jsou splněny podmínky pro použití požární techniky a věcných prostředků požární ochrany.

2 ZÁCHRANNÝ ÚTVAR HZS ČR

Záchranný útvar HZS ČR je organizační složkou státu a účetní jednotkou. Je přímo podřízen Generálnímu ředitelství HZS ČR. Plní zejména mimořádné úkoly HZS ČR, ke kterým také provádí výcvik k získání řidičského oprávnění. Řídí se zákonem č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky. Sídlí v Hlučíně, ovšem postupem času byly stanice vybudovány i v Jihlavě a ve Zbirohu, a to z důvodu dosahu.

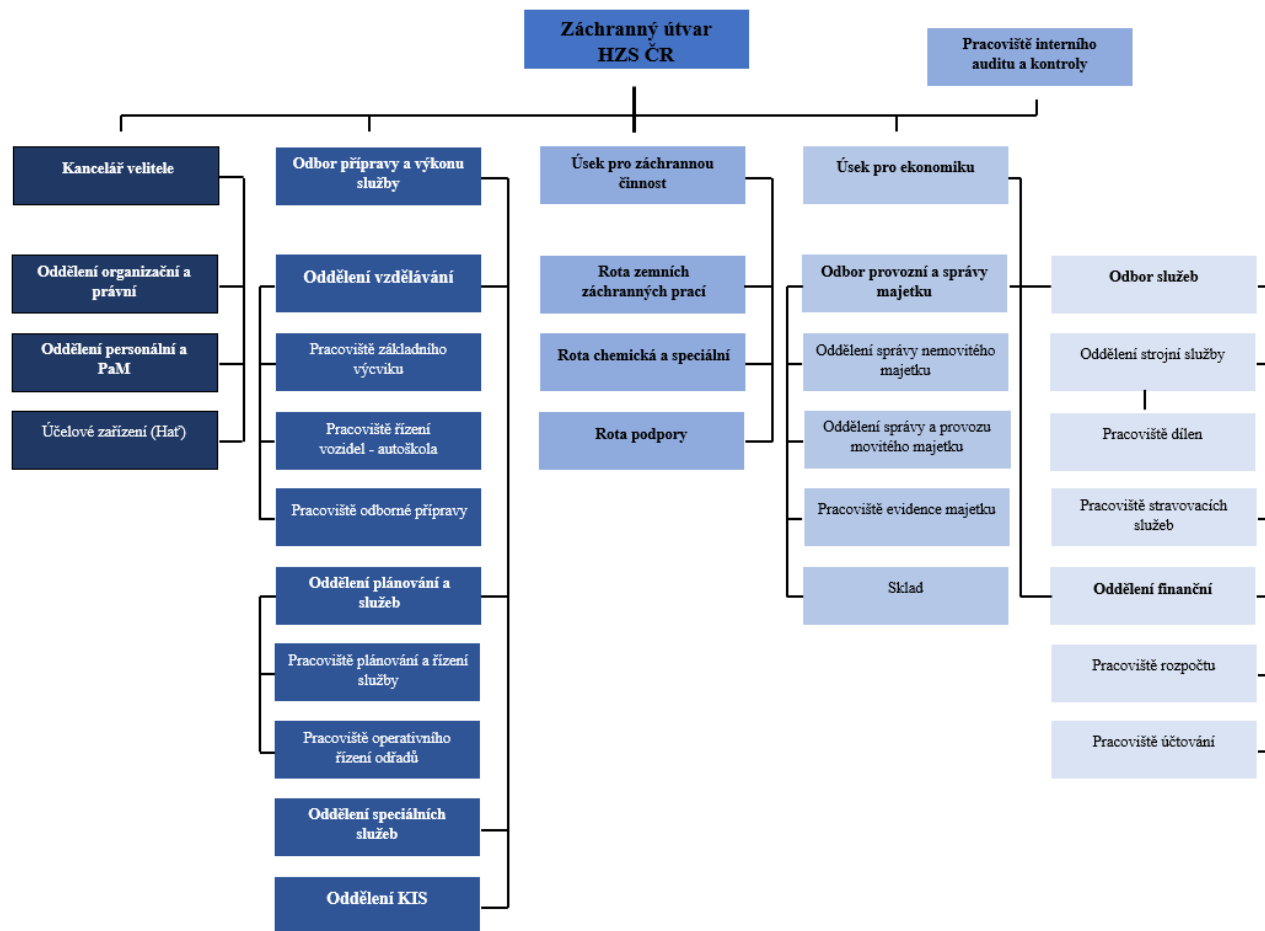
2.1 Historie a vývoj Záchranného útvaru HZS ČR

Dne 22. října 2007 byl z rozhodnutí vlády č. 1194 157. záchranný prapor Armády České republiky předán HZS ČR. Z něho vznikl dne 1. 1. 2009 Záchranný útvar HZS ČR za účelem efektivnějšího plnění úkolů HZS ČR, a to ochrany života a zdraví obyvatel a majetku před požáry a poskytování pomoci při mimořádných událostech. Začátkem 21. století bylo totiž vyhodnoceno, že dosavadní fungování HZS ČR není dostačující v oblasti plošného pokrytí. Byla potřeba jednotky požární ochrany s působností na celém území ČR, a aby byla schopna zásahů i v zahraničí. K tomu byl skvěle vybaven a připraven právě 157. záchranný prapor Armády ČR (kolektiv autorů, 2019).

Na začátku měl Záchranný útvar HZS ČR pouze techniku a nemovitosti, které zůstaly po 157. záchranném praporu Armády ČR. Ovšem areál se musel ještě rozdělit na dvě části. Druhá část připadla Vojenskému veterinárnímu ústavu Armády ČR, a tak zůstalo Záchrannému útvaru HZS ČR 5 administrativních budov, budova stravovacího zařízení, budova pro provádění oprav techniky, 2 budovy určené jako skladovací prostory, 4 budovy pro parkování techniky a několik přístřešků. Jelikož šlo o staré budovy a rozsah činností vyžadoval další vybavení, v nadcházejících letech došlo k rekonstrukci budov pro vzdělávání, ubytování, opravy a údržbu techniky a garáží. K budovám příslušela i technika, jejíž počet k 1. 1. 2009 činil 167 ks vozidel, strojů a přívěsů. Ale tato vozidla nebyla uzpůsobena na pohyb po pozemních komunikacích, a tak nastal velmi složitý proces technických úprav doprovázený administrativními postupy. Jelikož tato vozidla náležela původně Armádě ČR, byla vyvedena v tmavě zelených barvách, nepodobala se tedy vozidlům HZS ČR. Postupem času se počet vozidel zvýšil na 280 ks. A jako se zvýšil počet kusů techniky, zvýšil se i počet příslušníků a zaměstnanců. Příležitost k přechodu do Záchranného útvaru HZS ČR využilo 157 příslušníků HZS ČR a k tomu bylo přidáno dalších 12 zaměstnanců. Takže Záchranný útvar HZS ČR zahajoval svou existenci se 169 obsazenými pozicemi (kolektiv autorů, 2019).

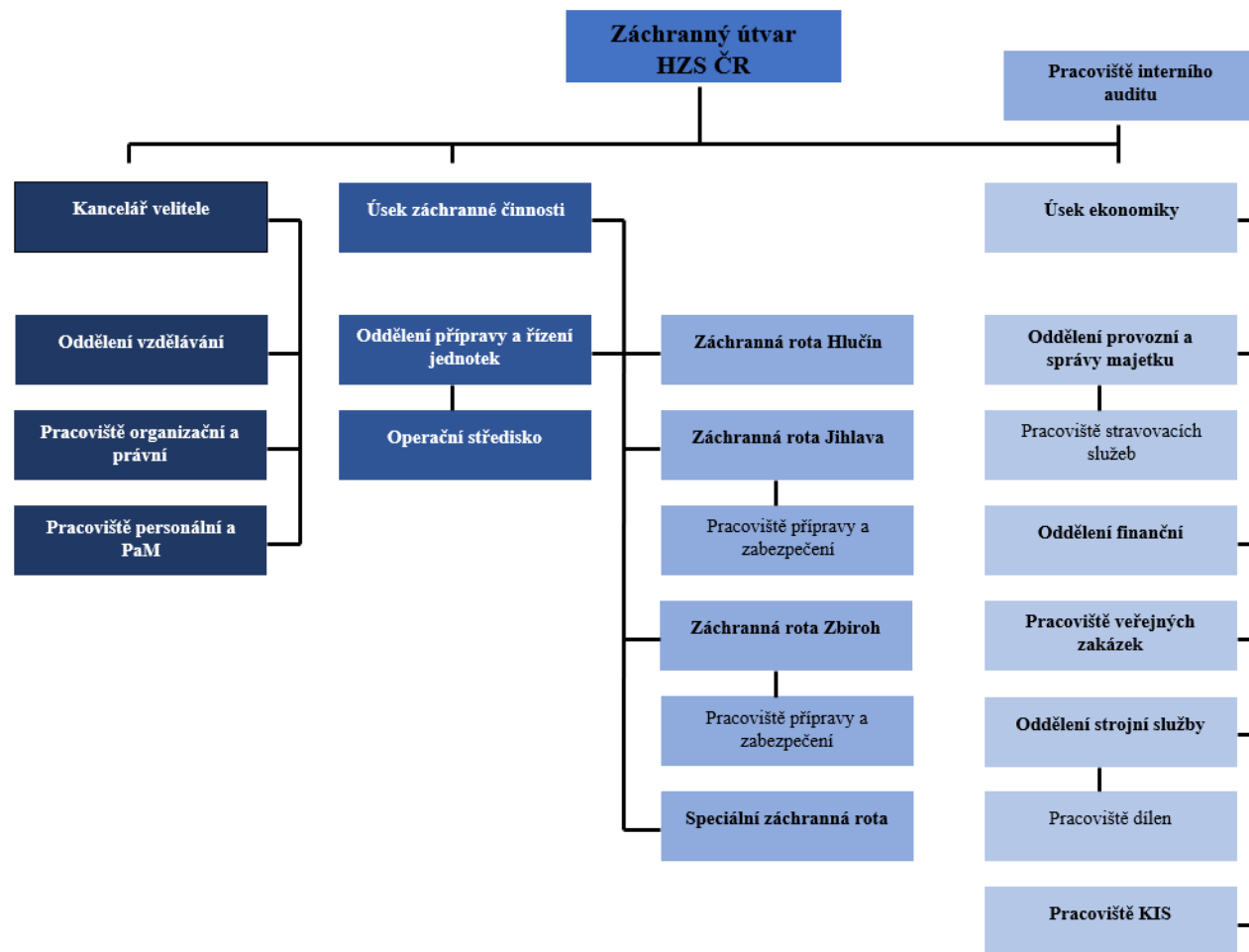
2.2 Organizační struktura Záchraného útvaru HZS ČR v čase

Jako v každé organizaci, tak i v této je nutné stanovit správnou organizační strukturu, v níž bude fungovat. Správně stanovená organizační struktura je podstatnou součástí pro budoucí dobrý chod organizace. Je rozhodující z hlediska vymezení odpovědnosti, ve vztazích nadřízenosti a podřízenosti a důležité pro vymezení pravomocí a povinností. Na následujících obrázcích 2 a 3 lze porovnat, jaké změny v organizační struktuře Záchraného útvaru HZS ČR nastaly po dobu jejich fungování.

Obrázek 2: Organizační struktura Záchranného útvaru HZS ČR k 1. 1. 2009

Zdroj: vlastní zpracování s využitím (kolektiv autorů, 2019)

Obrázek 3: Organizační struktura Záchranného útvaru HZS ČR k 31. 12. 2018

Zdroj: vlastní zpracování s využitím (kolektiv autorů, 2019)

Jak je možné vidět, od počátku vzniku Záchraného útvaru HZS ČR došlo k rozsáhlým změnám v organizační struktuře. Na první pohled to vypadá, že došlo k velkému zredukování organizační struktury a tím i ke snížení počtu pracovníků. Tak to ale není. Při vzniku bylo v útvaru celkem 245 pracovníků a ke konci roku 2018 jich bylo 252. (kolektiv autorů, 2019) Došlo ke zvýšení počtu příslušníků HZS ČR a ke snížení počtu zaměstnanců. Jedna ze zásadních změn spočívá ve zrušení odborů, kde většina z nich se transformovala v oddělení. Mnoho pracovišť a oddělení bylo zrušeno nebo byly zahrnuty pod jiná oddělení, ovšem něco bylo přidáno. V době vzniku existovala pouze jedna záchranná rota, a to s dislokací v Hlučíně. Od té doby vznikly postupně další 2 roty, které rozšířily organizační strukturu Záchraného útvaru HZS ČR. Odbor přípravy a výkonu služby již nebyl přímo podřízen veliteli útvaru, ale transformoval se v Oddělení přípravy a řízení jednotek a zařadil se pod Úsek záchranné činnosti. Odbor provozní a správy majetku byl zkrácen o oddělení, pracoviště a sklad a přeměnil se v oddělení. Nově bylo pod něj zařazeno Pracoviště stravovacích služeb. Největší počet příslušníků HZS ČR má pod sebou Úsek záchranné činnosti, naopak nejvíce zaměstnanců má Úsek ekonomiky.

Organizační strukturu Záchraného útvaru HZS ČR k 31. 12. 2018 lze hodnotit jako efektivní. Co největší zúžení počtu samostatných pracovišť a tím také snížení počtu osob, kterým by se zaměstnanci museli zodpovídat, vytváří přehledný a efektivní systém. Doba předávání informací se zkracuje, což přispívá k co nejlepšímu výkonu tohoto útvaru.

2.3 Povinnosti a činnosti příslušníků Záchraného útvaru HZS ČR

Úkoly a povinnosti Záchraného útvaru HZS ČR jsou zakotveny v zákoně č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru ČR, § 8, odst. 4 (Česká republika, 2015).

Podstatná je akceschopnost Záchraného útvaru HZS ČR. Pro tu je důležitý počet příslušníků HZS ČR, kteří se nacházejí v jednotlivých jednotkách Záchraného útvaru HZS ČR.¹ Další podmínkou je časový limit pro výjezd jednotky Záchraného útvaru HZS ČR, který je určen

¹ Pro pohotovostní jednotku I. v Hlučíně je to 21 příslušníků Záchraného útvaru HZS ČR + 1 velitel pohotovostní jednotky I., pro pohotovostní jednotku II. ve Zbirohu je to 9 příslušníků Záchrané roty + 1 velitel pohotovostní jednotky II. a pro pohotovostní jednotku III. v Jihlavě je to 9 příslušníků Záchrané roty + 1 velitel pohotovostní jednotky III.

dle místa dislokace. Vybavenost jednotky navrhuje velitel pohotovostní jednotky dané dislokace a schvaluje řídicí důstojník Záchraného útvaru HZS ČR (Generální ředitelství HZS ČR, 2019; Záchraný útvar HZS ČR, 2019b).

Zásahové činnosti

Záchraný útvar HZS ČR přivolává prostřednictvím operačního a informačního střediska MV – generálního ředitelství HZS ČR. Další změny, které nastaly po vzniku Záchraného útvaru HZS ČR, byly v pohotovostní době. Před rokem 2013 byly pohotovostní jednotky, též nazývány pohotovostní odřady, využívány převážně k prvotnímu průzkumu stavu na místě mimořádné situace. Až postupem času se do nich přidala i speciální technika, která byla na místech zásahu velice důležitá. Každá ze čtyř záchranných rot vyčleňuje deset příslušníků do pohotovosti i s technikou, navíc jednotka v Hlučíně je doplněna o dva příslušníky zajišťující ekonomickou a informační podporu. Tuto podporu zajišťují hlavně v době rozsáhlých mimořádných událostí. Díky těmto pohotovostním jednotkám byl také zkrácen výjezdový čas. Ten navazuje na akceschopnost HZS ČR, jak již bylo zmíněno v kapitole 1.3 Organizační struktura HZS ČR. Původně byl výjezdový čas stanoven na 24 hodin a byl stanoven pro výjezd techniky, která nebyla zařazena do pohotovostních jednotek (kolektiv autorů, 2019). Od roku 2013 platí následující časy:

- 30 minut v případě, že k výzvě k výjezdu dojde v pracovní době, která je v pracovních dnech a jedná se o výjezd jednotlivé techniky s osádkou,
- 60 minut v případě, že k výzvě k výjezdu dojde v pracovní době, která je v pracovních dnech a jedná se o výjezd více kusů techniky nebo techniky, která se nepřevazuje po vlastní ose,
- 90 minut v případě, že k výzvě k výjezdu dojde mimo pracovní dobu (Záchraný útvar HZS ČR, 2019b).

V prvopočátcích Záchraného útvaru HZS ČR jejich příslušníci zasahovali především u živelních pohrom při likvidaci jejich následků, jelikož k tomu měli příslušnou techniku. Do většího povědomí se Záchraný útvar HZS ČR dostal při povodních roku 2009, kdy zasahoval v pěti krajích České republiky. Vykonával zde likvidační práce, ale také záchranné, evakuační a další. Další významný rok byl 2010, kdy příslušníci Záchraného útvaru HZS ČR zasahovali

u rozsáhlých povodní v zahraničí, a to v Polsku. Zde měli za úkol odčerpávat vodu z řek, bohužel byly povodně tak rozsáhlé, že zde Záchranný útvar HZS ČR zůstal celý měsíc. Po těchto událostech Záchranný útvar HZS ČR zajišťuje v dnešní době:

- „vyprošťovací práce,
- práce na a pod vodní hladinou,
- evakuace osob a materiálu ze zaplavených oblastí,
- manipulace s hořlavým materiálem a jeho následné zpracování,
- nouzové přemostění vodního toku,
- odstranění překážek z vodních koryt.“ (kolektiv autorů, 2019, str. 60-61)

Ostatní činnosti

Příslušníci Záchranného útvaru HZS ČR postupem času rozšiřovali svou činnost. Pojem „ostatní činnosti“ byl zaveden až od roku 2014. Těmito činnostmi rozumíme takové, které předchází vzniku potenciálního ohrožení a u kterých nehrozí bezprostřední ohrožení. Jsou vykonávány na základě dohody se subjekty státní správy a územní samosprávy a pro útvary spadající pod Generální ředitelství HZS ČR. Tuto činnost vykonávají na území České republiky, ale dle rozhodnutí Generálního ředitelství HZS ČR ji vykonávají také v zahraničí. Nejvíce ostatních činností vykonal Záchranný útvar HZS ČR za dobu své působnosti v Moravskoslezském a Plzeňském kraji. Mezi ostatní činnosti vykonávané Záchranným útvarem HZS ČR patří:

- „přepravy materiálu a techniky,
- zemní a demoliční práce,
- zabezpečení sportovních soutěží,
- příprava taktických a prověřovacích cvičení JPO,
- kácení dřevin,
- napájení objektů,
- atd.“ (kolektiv autorů, 2019, str. 82)

Soutěže a kurzy

Záchranný útvar HZS ČR také vypomáhá s přípravou na různé soutěže. Jedná se o sportovní soutěže v oblasti požárního sportu, silové závody jako Toughest Firefighter Alive, soutěže ve vyprošťování osob z havarovaných vozidel, turnaje ve fotbalu a další kolektivní sporty. Tyto soutěže nepořádají přímo příslušníci HZS ČR nebo příslušníci HZS v zahraničí, nýbrž jsou

požádání o výpomoc. Nejedná se jen o přípravu soutěží, ale i o výdej stravy, přepravu překážek a potřebných rekvizit na místo konání (kolektiv autorů, 2019).

Jako jednu z nejdůležitějších činností, co příslušníci Záchraného útvaru HZS ČR vykonávají, je výcvik ve speciálních kurzech. Hlavním kurzem je kurz k získání řidičského oprávnění² pro potřeby složek integrovaného záchranného systému (dále jen IZS). Ale zajišťují mnoho dalších kurzů, jako například kurz Nositele dýchací techniky, Obsluha elektrocentrál, Neodkladná zdravotnická pomoc. Jako kuriozní, byl Kurz spojařů, který byl vykonáván pouze v roce 2009. Dále již nebyl vykonáván s ohledem na rozmach techniky. Nejčastěji vykonávané kurzy jsou kurz Vůdce malých plavidel a kurz Obsluha motorových pil v jednotce PO – získání. Ty jsou zajišťovány od roku 2011 do teď. Kurzy se postupem času modernizují, takže dnes je třeba možné závěrečnou zkoušku z kurzu Vůdce malých plavidel vykonat v areálu Záchraného útvaru HZS ČR (kolektiv autorů, 2019).

Pro lepší přehlednost kurzů, které Záchraný útvar HZS ČR provedl za uplynulé roky 2009-2018, je níže uvedena tabulka 1.

² Ten má různé úrovně a to RB/C oprávnění na řízení nákladních vozidel, RC/D oprávnění na řízení autobusů a RC/C+E oprávnění na řízení souprav nákladních vozidel s přípojným vozidlem. Oprávnění RB/C si zajišťují hlavně příslušníci HZS ČR, kteří nově nastoupili. Další oprávnění si pořizují příslušníci, kteří jsou u HZS ČR již delší dobu. Tato oprávnění si nepořizují jen příslušníci HZS ČR, ale také příslušníci Policie ČR, příslušníci Vězeňské služby ČR a také členové jednotek sboru dobrovolných hasičů.

Tabulka 1: Přehled kurzů poskytovaných Záchraným útvarům HZS ČR

Kurz	Počet let zajišťování kurzu v období 2009-2018
Kurz spojařů	1
Nositelé dýchací techniky	2
Obsluha motorových pil v JPO – prodloužení	3
Obsluha elektrocentrál	2
Neodkladná zdravotnická pomoc	1
Vůdci malých plavidel	8
Obsluha motorových pil v JPO – získání	8
Instruktor obsluhy motorových pil v JPO	5
Dekontaminace hasičů	4
Manipulace se zvířaty při mimořádných událostech	6
Obsluha zemních a stavebních strojů	6
Kurz jeřábníků a vazačů HZS ČR	5
Kurzy potápěčů HZS ČR	5
Pořadová příprava	2

Zdroj: vlastní zpracování s využitím (kolektiv autorů, 2019)

Jak můžeme v tabulce 1 vidět, nejdéle prováděným kurzem je kurz Vůdce malých plavidel. Zajímavým kurzem je Manipulace se zvířaty při mimořádných událostech, v rámci tohoto kurzu se vyučuje především odchyt různých typů zvířat. Jelikož v dnešní době má mnoho lidí domácího mazlíčka a při mimořádné události není mnoho času na zavolání odchytkové služby, je velmi potřebné, aby složky IZS s nimi uměly zacházet.

Do soutěží a kurzů lze zahrnout i kynologickou službu, která je začleněna v Záchraném útvaru HZS ČR již od jeho počátku. Jedná se o výcvik psů, kteří se nasazují při pátracích akcích pro vyhledávání pohřešovaných osob ve spolupráci s PČR (Záchraný útvar HZS ČR, 2009).

2.3.1 Zásahy Záchraného útvaru HZS ČR za posledních 10 let provedené na území České republiky

Od roku 2009 do roku 2018 vykonal Záchraný útvar HZS ČR celkem 875³ zásahů na území ČR. Jako jejich první zásah na území ČR byla likvidace patogenního viru ptačí chřipky, týkající se odchovu hus v objektu rybářství Hodonín (kolektiv autorů, 2019).

Zdrojem dat pro zpracování následujícího schématu 1, které reprezentuje časovou osu vybraných zásahů, které se staly během let 2009-2018, jsou roční zprávy Záchraného útvaru HZS ČR a různé zpravodajské portály. Podrobnější informace o zásazích jsou uvedeny v Příloze.

Schéma 1: Časová osa vybraných zásahů provedených na území České republiky

ROK	ZÁSAHY
2009 únor	Celkem: 27 Typ: ptačí chřipka Místo: Hodonín Počet kusů použité techniky: 3 kusy
červen-červenec	Typ: povodně Místo: Východní a Jižní část České republiky Počet kusů použité techniky: 179 kusů
2010 květen	Celkem: 133 Typ: povodně Místo: Moravskoslezský a Olomoucký kraj Počet kusů použité techniky: 86 kusů
2011 červen	Celkem: 25 Typ: požár Místo: Bor u Skutče Počet kusů použité techniky: 8 kusů

³ V roční zprávě za rok 2010 se však celkový počet zásahů na území České republiky liší, a to o 3 zásahy více.

2012

únor

květen

2013

červen

2014

červen

říjen

2015

srpen

2016

červen

Celkem: 63

Typ: požár

Místo: Volduchy

Počet kusů použité techniky: 3 kusy

Typ: požár

Místo: Bzenec

Počet kusů použité techniky: 17 kusů

Celkem: 76

Typ: povodně

Místo: hl. m. Praha, Královehradecký kraj, Ústecký kraj, Středočeský kraj

Počet kusů použité techniky: 52 kusů

Celkem: 58

Typ: dopravní nehoda

Místo: Horní Suchá

Počet kusů použité techniky: 2 kusy

Typ: výbuch munice

Místo: Vrbětice

Počet kusů použité techniky: 5 kusů

Celkem: 132

Typ: požár

Místo: Dolní Lutyně

Počet kusů použité techniky: 2 kusy

Celkem: 92

Typ: zavalení

Místo: okres Beroun

Počet kusů použité techniky: 1 kus

říjen

Typ: výbuch plynu

Místo: Kladno

Počet kusů použité techniky: 1 kus

2017

leden

Celkem: 124

Typ: ptačí chřipka

Místo: Lázně Toušeň a obec Klest

Počet kusů použité techniky: 2 kusy

únor

Typ: výbuch TNT

Místo: Polička

Počet kusů použité techniky: 2 kusy

prosinec

Typ: zřícení mostu

Místo: Praha – Trója

Počet kusů použité techniky: 2 kusy

2018

duben

Celkem: 122

Typ: požár

Místo: Vratimov

Počet kusů použité techniky: 2 kusy

Zdroj: vlastní zpracování s využitím (Záchranný útvar HZS ČR, 2009 – 2018; kolektiv autorů, 2019; Crisis Consulting, 2019; Generální ředitelství HZS ČR, 2011; Generální ředitelství HZS ČR, 2012; Pjatak, 2013; požary.cz, 2013; Pjatak, 2015; Adámek, 2019a,b; Gabriel, 2019; novinky.cz, 2016; Švec, Latislav, Kratochvíl; Generální ředitelství HZS ČR, 2018a)

Zde můžeme vidět pouze zlomek z velkého množství zásahů, které Záchranný útvar HZS ČR provedl za 10 let jejich existence. Nejvíce zasahoval u povodní, sněhových kalamit a požárů.

2.3.2 Zásahy Záchranného útvaru HZS ČR za posledních 10 let provedené mimo území České republiky

Záchranný útvar HZS ČR plní záchrannou a humanitární činnost v zemích Evropské unie dle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.

K zásahu v zahraničí jsou jednotky Záchraného útvaru HZS ČR povolány Generálním ředitelstvím HZS ČR. Zdrojem dat pro zpracování následujícího schématu 2, které reprezentuje časovou osu vybraných zásahů, které se staly během let 2009-2018, jsou roční zprávy Záchraného útvaru HZS ČR a různé zpravodajské portály. Podrobnější informace o zásazích provedených v zahraničí jsou uvedeny v Příloze.

Schéma 2: Časová osa vybraných zásahů a humanitární pomoci provedených mimo území České republiky

ROK	ZÁSAHY
2010 květen	Celkem: 3 Typ: povodně Místo: Polsko Počet kusů použité techniky: 4 kusy
2013 prosinec	Celkem: 1 Typ: humanitární pomoc Místo: Bulharsko Počet kusů použité techniky: 2 kusy
2014 únor	Celkem: 8 Typ: humanitární pomoc Místo: Bulharsko Počet kusů použité techniky: 2 kusy
květen	Typ: povodně Místo: Srbsko Počet kusů použité techniky: 2 kusy
2015 říjen	Celkem: 7 Typ: humanitární pomoc Místo: Chorvatsko Počet kusů použité techniky: 1 kus
listopad	Typ: humanitární pomoc

Místo: Makedonie

Počet kusů použité techniky: 4 kusy

2016

leden

Celkem: 3

Typ: humanitární pomoc

Místo: Řecko

Počet kusů použité techniky: 3 kusy

2018

červen-červenec

Celkem: 2

Typ: zaplavená jeskyně

Místo: Thajsko

Počet kusů použité techniky: 0 (po vyhodnocení zasahujícího týmu bylo vyhodnoceno, že technická pomoc není potřeba)

Zdroj: vlastní zpracování s využitím (Záchranný útvar HZS ČR, 2010, 2013-2018, 2017; kolektiv autorů, 2019; Generální ředitelství HZS ČR, 2013; Pjaták, 2014; Novák, 2014; Koukolík, 2014; Zaoralová, 2015; Franclová, 2015; Zaoralová, 2016; Kareš, Vodička, 2018)

Jak je patrné ve schématu 2, služby Záchranného útvaru HZS ČR využívají i jiné země. Nejvíce to byl převoz materiálu humanitární pomoci z důvodu velkého přílivu syrských utečenců. Nejvýznamnějším zahraničním zásahem ovšem byla záchrana osob ze zaplavené jeskyně v Thajsku. Na prosbu o pomoc Thajsku zareagovala pouze Česká republika. Tato událost se významně zapsala do úspěchů Záchranného útvaru HZS ČR (Generální ředitelství HZS ČR, 2019).

2.4 Vybraná speciální technika

Některé zásahy byly technicky velmi náročné a vyžadovaly určitý stupeň odbornosti. Z těchto důvodů vznikl Záchranný útvar HZS ČR, který disponoval především speciální technikou, kterou HZS ČR neměly. Postupem času se tato speciální technika modernizovala, a tak byla stará technika nahrazena novou. Celkový počet speciální techniky postupně narůstal, a tak v letech 2009-2018 Záchranný útvar HZS ČR disponoval celkem 175 kusy speciální techniky. Nejvíce mají přepravní techniky, dále to jsou zemní stroje a pak ostatní stroje. Záchranný útvar

HZS ČR disponuje průběžně novou technikou z důvodu přizpůsobení se stále novým mimořádným událostem. Mezi ně například patří narůstající počet lesních požárů a zásahy v nebezpečných prostorách (kolektiv autorů, 2019).

Pořízení speciální techniky si vyžádalo bezmála 460 miliónů korun za celou dobu jejich působení. Největší výdaje na techniku byly v letech 2013 a 2015 z důvodů uskutečnění různých projektů, jejichž prostřednictvím Záchranný útvar HZS ČR získal mnoho kusů nové techniky. Velká část techniky byla spolufinancována z fondů Evropské unie, a dále je financována od roku 2014 z fondu zábrany škod. Mnoho techniky Záchranný útvar HZS ČR získal převodem, přičemž tato technika slouží především při výcviku v odborných kurzech. Dále techniku získali od Armády ČR a HZS ČR. Speciální je technika od Správy státních hmotných rezerv ČR, kdy Záchranný útvar HZS ČR plní funkci ochraňovatele a právo zacházet s touto technikou má pouze Správa státních hmotných rezerv ČR (kolektiv autorů, 2019).

Garáže Záchranného útvaru HZS ČR tak obsahují mnoho různých typů techniky, která mnohdy technicky překonává i techniku v zahraničních zemích. Jako tři příklady unikátní techniky Záchranného útvaru HZS ČR lze uvést cisternovou zodolněnou stříkačku, automobilový jeřáb Hidrokon a kontejnerovou techniku:

1. Cisternová zodolněná stříkačka – CZS 40/12 000 S3

Cisternová zodolněná stříkačka je určena pro zásahy v těžko přístupných terénech a při ohrožení posádky, vybavení vozu a samotného vozu. Je možné ji využít v terénech, kde se nacházejí miny a další předměty s možným výbuchem a při lesních požárech. Tato zodolněná stříkačka má spoustu moderního vybavení vozu pro dokonalou bezpečnost a co nejeefektivnější zásah. Kabina vozu je vojenského původu odolává výbuchům do 2. stupně dle armádní standardizační dohody STANAG 4569. Okna jsou z pancéřového skla a jsou chráněna mřížemi. Kabina je hermeticky uzavíratelná pro maximální izolaci od venkovního kouře a chemických látek a je vybavena filtroventilací. Kabina je také vybavena čidlem pro detekci oxidu uhličitého a kontrolu hladiny kyslíku. Ve výbavě kabiny nesmí chybět izolační dýchací přístroje. Veškeré rozvody jsou buďto kovové, anebo jsou chráněny proti ohni. Podvozek vozu je zakryt a ochráněn proti chemickému poškození. Pneumatiky je možno skrápět vodou a pokud dojde k porušení motorového prostoru, je vybaven automatickým hasicím zařízením. Vůz je schopen jízdy ve vodě do hloubky 1 200 mm. Nádrž na vodu disponuje objemem - 12 000 l vody. Voda je vedena do první lafety, která se nachází na střeše vozu a je čerpána s výkonem 4 000 l/min.

Druhá lafeta nacházející se na předním nárazníku vozu má poloviční výkon. Obě lafety je možno ovládat z kabiny. Posádka ovládá jejich směr, úhel, průtok a tvar proudu. Na druhou lafetu je možno umístit nástavec na aplikaci pěny, kterou je potřeba dodávat z externího zdroje (kolektiv autorů, 2019; Záchranný útvar HZS ČR, 2019a).

Obrázek 4: Cisternová odolná stříkačka – CZS 40/12 000 S3

Zdroj: Záchranný útvar HZS ČR (2019a)

2. Automobilový jeřáb Hidrokon HK 240

Automobilový jeřáb Záchranný útvar HZS ČR získal v rámci programu „Zvýšení akceschopnosti Záchranného útvaru HZS ČR pro záchranné a likvidační práce při živelních pohromách“, který je spolufinancován ze strukturálních fondů Evropské unie. Je to specifický jeřáb, který slouží pro stavební, záchranné a manipulační práce s nepojízdnou technikou. Používá se i v těžko přístupném terénu. Disponuje hydraulickou rukou, která se dá prodloužit mnoha nástavci až do vzdálenosti 45 metrů, ovšem jeho nosnost se tím razantně sníží. Už jen 3 metry od točny je schopen uzvednout břemeno o nosnosti 80 tun. Jelikož musí uzvednout takovou hmotnost, disponuje také 5 podpěrami. Dvě z každé strany a jedna podpěra se nachází vzadu. Tento automobilový jeřáb Záchranný útvar HZS ČR vlastní pouze jeden, takže je velmi vzácný. Je uzpůsoben pro zvedání velké zátěže, jako jsou kamiony u dopravních nehod. Dále se využívají při situaci, kdy je potřeba přenést velké břemeno z větší vzdálenosti, jako třeba osobní auto vybourané dále od hranic silnice pro motorová vozidla. Automobilový jeřáb byl využit nejen při záchranných a likvidačních pracích, ale také při ostatních činnostech Záchranného útvaru

HZS ČR, jako je např. stavění mobilní cvičné věže (kolektiv autorů, 2019; Záchranný útvar HZS ČR, 2019a).

Obrázek 5: Automobilový jeřáb Hidrokon HK 240

Zdroj: Záchranný útvar HZS ČR (2019a)

3. Kontejnerová technika

Jedním z úkolů Záchranného útvaru HZS ČR je rovněž zajišťovat technické zázemí při dlouhotrvajících mimořádných událostech. Aby byl schopen tento úkol splnit, disponuje kontejnery nouzového přežití a sanitárními kontejnery nouzového přežití. Tento kontejner nouzového přežití slouží nejen pro vybudování provizorního ubytování pro obyvatelstvo, ale také jako ubytování pro složky IZS. Každý kontejner obsahuje 3 nafukovací stany, které se dají libovolně spojit. Můžou sloužit jako ubytovací část pro obyvatelstvo nebo lze z nich sestavit přístupovou část ke vchodu do kontejneru. Kontejner disponuje klasickým zázemím, jako toaleta, sprchový kout, umyvadlo a další. Podstatnou součástí je možnost přísunu vody, buďto z vlastní nádrže nebo z externího zdroje. Jako externí zdroj může sloužit například blízký hydrant či nádrž na vodu. Odtok špinavé vody je odveden do nádrže a z té se dá špinavá voda odvádět do kanalizace. Tento kontejner se skládá ze dvou částí, a to pracovní a technologické. Z tohoto důvodu se často používá pro zřízení štábu velitele zásahu. Pracovní část má více prostoru z důvodu, že disponuje výsuvným kontejnerem. Pracovní část kontejneru obsahuje několik zásuvek, vnitřní datovou síť a samozřejmě nábytek pro elektroniku. Nesmí chybět ani digitální a analogová radiostanice. V této části se také nachází postele

nad sebou, které se dají využít nejen na odpočinek, ale také jako skladovací prostor. Technologická část je zcela oddělena od pracovní. Disponuje napájením elektřiny pro pracovní část a také diesela agregátem. Součástí kontejneru je i teleskopický osvětlovací stožár, který lze použít i pro přijímání signálu. Sanitární kontejner nouzového přežití se od předchozího kontejneru příliš neliší. Avšak slouží pro ubytovací účely, takže své uplatnění nalezne při dlouhodobých záplavách či jako ubytování pro příslušníky Záchraného útvaru HZS ČR na dlouhodobých cvičeních. Záchraný útvar HZS ČR disponuje celkem 4 těmito kontejnery, které své uplatnění najdou především u záplav, které Českou republiku a zahraničí v minulosti velmi často sužovaly (kolektiv autorů, 2019; Záchraný útvar HZS ČR, 2019a).

Obrázek 6: Kontejner nouzového přežití

Zdroj: Záchraný útvar HZS ČR (2019a)

Obrázek 7: Kontejner nouzového přežití – sanitární

Zdroj: Záchranný útvar HZS ČR (2019a)

Velká část speciální techniky se nachází v Hlučíně, jako je například automobilový jeřáb, který je jen jeden v republice. Dále se mnoho strojů nachází ve Zbirohu kvůli dislokaci (Záchranný útvar HZS ČR, 2019a).

3 EKONOMIKA ZÁCHRANNÉHO ÚTVARU HZS ČR V LETECH 2009-2018

Cílem této části práce je posoudit ekonomiku Záchranného útvaru HZS ČR v letech 2009-2018 za pomoci analýzy rozvah, výkazů zisků a ztrát a rozpočtů. Je přitom aplikována jak vertikální (struktura položek), tak horizontální (časový vývoj položek) analýza zmíněných účetních výkazů.

Výsledky analýzy rozvah, výkazů zisků a ztrát a rozpočtů jsou uvedeny formou tabulek. Tabulky zachycující výsledky analýzy rozvah, obsahují součtové řádky výkazů a podíly těchto součtových řádků na celkových aktivech nebo pasivech v jednotlivých letech 2009-2018, a to v procentech. V tabulkách, prezentující výsledky analýzy výkazů zisků a ztrát, jsou přidány k součtovým řádkům i vybrané položky, a to ty, které mají minimální hodnotu 9 mil. Kč. V případě analýzy rozpočtů tabulka obsahuje podíly rozpočtových příjmů a výdajů skutečných na plánovaných, a to v procentech. Tabulka s rozbohem rozpočtových výdajů ukazuje podíly běžných a kapitálových výdajů na celkových rozpočtových výdajích, jak skutečných, tak plánovaných. Hodnoty jsou také vyjádřeny v procentech.

3.1 Analýza rozvah Záchranného útvaru HZS ČR

Rozvaha je v účetnictví jedním z nejdůležitějších dokumentů, který podniku říká, jak je na tom po ekonomické stránce. Rok 2012 byl přelomový pro účtování v rozvaze, a proto lze najít rozdíly ve skladbě rozvahy, před rokem 2012. Rozvaha se skládá ze dvou hlavních částí, a to z aktiv a pasiv. Aktiva se dělí na dlouhodobý majetek a oběžný majetek. Do dlouhodobého majetku patří dlouhodobý hmotný majetek, dlouhodobý nehmotný majetek a dlouhodobý finanční majetek. Do oběžného majetku patří zásoby, pohledávky a krátkodobý finanční majetek. Pasiva se dělí na vlastní kapitál a cizí zdroje. Vlastní kapitál se skládá z jmění účetní jednotky a upravující položky, fondy účetní jednotky, výsledek hospodaření, příjmový a výdajový účet rozpočtového hospodaření. Cizí zdroje se skládají z rezerv, dlouhodobých závazků a krátkodobých závazků. U analýzy aktiv a pasiv budou porovnány všechny podíly jednotlivých položek na celku.

Aktiva

Tato část porovnává všechny součtové řádky rozvahy s celkovým množstvím aktiv za každý sledovaný rok. Každá položka znázorňuje, jak se procentuálně podílí na celkovém množství aktiv. Díky tomu je možné zjistit, které položky rozvahy zabírají největší část aktiv a jsou tak důležité pro správný chod Záchraného útvaru HZS ČR. Následující tabulka 2 zachycuje procentuální vývoj položek spadajících do aktiv.

Tabulka 2: Vývoj složek aktiv Záchraného útvaru HZS ČR v letech 2009-2018

Položky		Rok									
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Aktiva	Celkem	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Dlouho- dobý ma- jetek	Nehmotný	0,15 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,02 %	0,01 %	0,00 %	0,00 %
	Hmotný	53,10 %	87,57 %	85,15 %	90,85 %	81,53 %	93,75 %	90,28 %	91,84 %	91,35 %	90,81 %
	Finanční	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
	Pohledávky	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,01 %	0,01 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Oběžná aktiva	Zásoby	2,65 %	3,89 %	4,58 %	4,62 %	2,74 %	2,81 %	3,34 %	2,27 %	2,84 %	2,75 %
	Krátkodobé pohledávky	0,54 %	1,06 %	1,19 %	1,17 %	13,43 %	0,57 %	0,51 %	0,49 %	0,12 %	0,13 %
	Krátkodobý finanční majetek	1,22 %	2,98 %	2,95 %	3,36 %	2,29 %	2,86 %	5,84 %	5,38 %	5,69 %	6,31 %

Zdroj: vlastní zpracování s využitím rozvah Záchraného útvaru HZS ČR z let 2009-2018 (Záchranný útvar HZS ČR, 2009-2018)

V tabulce 2 je vidět, že největší část aktiv zabírá dlouhodobý hmotný majetek. Je to také jedna z nejdůležitějších částí Záchraného útvaru HZS ČR. Dlouhodobý hmotný majetek pokrýval největší část aktiv v roce 2014, kdy činil 93,75 % z celkových aktiv. Další největší složkou, kterou aktiva obsahují je krátkodobý finanční majetek. Ten v roce 2018 činil až 6,31 % z celkových aktiv, což bylo nejvíce v letech 2009-2018. Zajímavou položkou v aktivech jsou dlouhodobé pohledávky. V letech 2009-2018 měla tato položka nenulovou hodnotu pouze v letech 2013 a 2014, a činila 0,01 % celkových aktiv.

Pasiva

Tato část porovnává všechny položky rozvahy s celkovým množstvím pasiv za každý sledovaný rok. Každá položka znázorňuje, jak se procentuálně podílí na celkovém množství pasiv. Díky tomu je možné zjistit, jaké komponenty rozvahy představují nejvýznamnější zdroje krytí majetku Záchraného útvaru HZS ČR. Následující tabulka 3 zachycuje procentuální vývoj komponentů spadajících do pasiv.

Tabulka 3: Vývoj složek pasiv Záchranného útvaru HZS ČR v letech 2009-2018

Položky		Rok									
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Pasiva	Celkem	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Vlastní kapitál	Jmění účetní jednotky a upravující položky	56,34 %	85,77 %	133,88 %	84,57 %	68,80 %	88,48 %	91,35 %	89,97 %	91,36 %	83,13 %
	Fondy účetní jednotky	0,03 %	0,13 %	0,17 %	0,22 %	0,14 %	0,06 %	2,48 %	2,29 %	2,27 %	3,25 %
	Výsledek hospodaření	0,00 %	-36,38 %	-94,22 %	-156,53 %	-135,56 %	-196,57 %	-248,94 %	-266,75 %	-314,08 %	-332,43 %
	Příjmový a výdajový účet rozpočtového hospodaření	42,44 %	47,49 %	57,25 %	168,65 %	163,93 %	205,16 %	251,84 %	271,50 %	317,50 %	343,42 %
Cizí zdroje	Rezervy	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
	Dlouhodobé závazky	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
	Krátkodobé závazky	1,19 %	2,99 %	2,92 %	3,09 %	2,68 %	2,87 %	3,27 %	2,99 %	2,96 %	2,62 %

Zdroj: vlastní zpracování s využitím rozvah Záchranného útvaru HZS v letech ČR, 2009-2018 (Záchranný útvar HZS ČR, 2009-2018)

Nejprve je nutné si připomenout, že Záchranný útvar HZS ČR je nezisková organizace veřejného sektoru, která nemá za úkol dosahovat zisku. Z tohoto důvodu jsou hodnoty v tabulce 3 v případě výsledku hospodaření záporné. Potřebnou hodnotu pasiv ke krytí majetku pak poskytuje příjmový a výdajový účet rozpočtového hospodaření. Podstatnou součástí pasiv je položka agregovaných příjmů a výdajů předcházejících účetních období. Ta znázorňuje kumulovaný rozdíl vzniklý v minulém účetním období mezi položkou 222 - Příjmový účet organizačních složek státu a položkou 223 - Zvláštní výdajový účet. Tyto položky jsou vedeny v účetnictví od roku 2010, kdy došlo k reformě účetnictví organizací veřejného sektoru, a proto jsou hodnoty v tabulce 4 zpracovány v letech 2010-2018.

Tabulka 4 obsahuje konečné stavy účtů 222 – Příjmový účet organizačních složek státu na straně MD a 223 – Zvláštní výdajový účet na straně D. (Proto jsou hodnoty v položce příjmový účet organizačních složek státu uvedeny jako kladné, a ne jako záporné, jak uvádějí rozvahy). Tabulka 4 má poskytnout informaci o tom, jaký rozdíl mezi příjmy a výdaji vznikal v jednotlivých letech 2010-2018, a o jeho kumulované hodnotě.

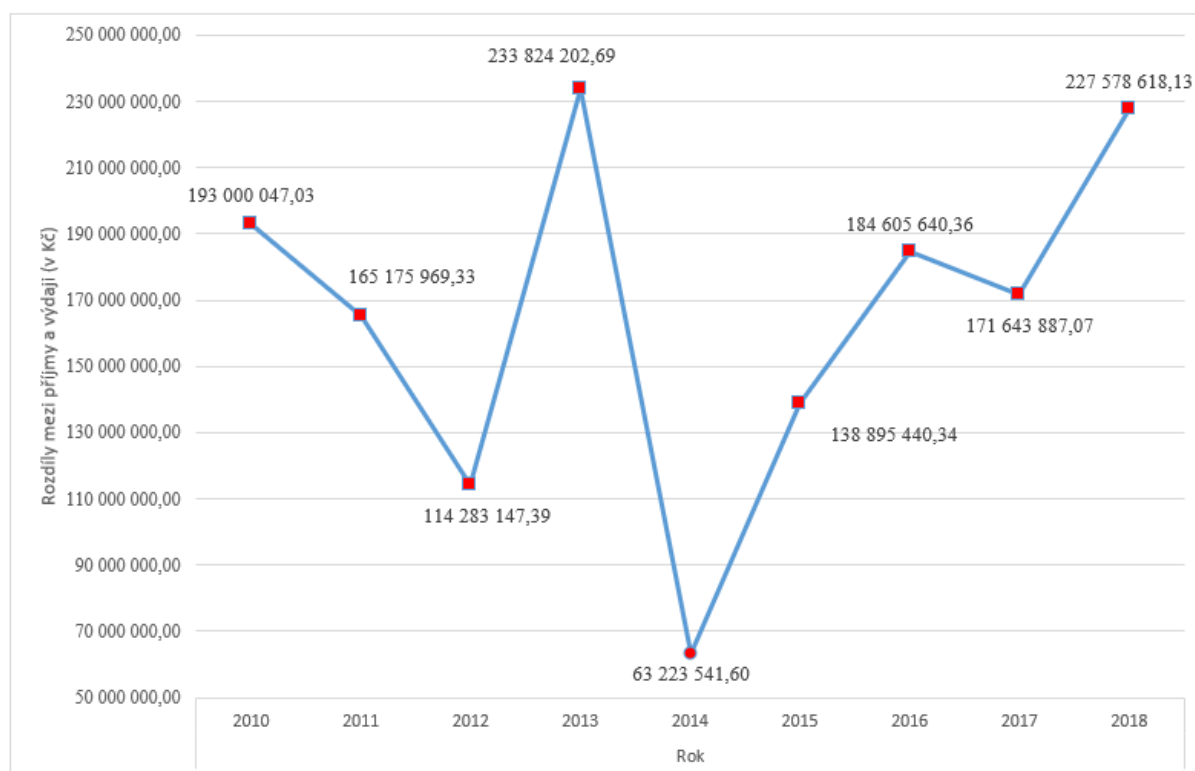
Tabulka 4: Rozdíl mezi příjmy a výdaji Záchraného útvaru HZS ČR v letech 2010-2018 (v Kč)

Položky	Rok								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Příjmový účet organizačních složek státu	20 196 398,04	19 808 853,94	17 618 911,77	17 311 632,96	108 207 165,57	30 802 499,31	56 704 460,10	48 309 328,92	55 005 840,74
Zvláštní výdajový účet	213 196 445,07	184 984 823,27	131 902 059,16	251 135 835,65	171 430 707,17	169 697 939,65	241 310 100,46	219 953 215,99	282 584 458,87
Agregované příjmy a výdaje předcházejících účetních období	0,00	193 000 047,03	358 176 016,36	472 459 163,75	706 283 366,44	769 506 908,04	908 402 348,38	1 093 007 988,74	1 264 651 875,81
Rozdíl mezi příjmy a výdaji	193 000 047,03	165 175 969,33	114 283 147,39	233 824 202,69	63 223 541,60	138 895 440,34	184 605 640,36	171 643 887,07	227 578 618,13

Zdroj: vlastní zpracování s využitím rozvah Záchraného útvaru HZS ČR v letech 2010-2018 (Záchraný útvar HZS ČR, 2010-2018)

Už na první pohled je zřejmé, že výdaje jsou výrazně vyšší než příjmy. Největší výdaje se uskutečnily v roce 2018, kdy činily 282 584 458,87 Kč, a naopak nejnižše se dostaly v roce 2012, kdy činily 184 984 823,27 Kč. Takto nízkého čísla bylo dosaženo díky nízkému počtu pracovníků a nízké hodnotě provedených zásahů. Vysoká hodnota výdajů za rok 2018 souvisí s vysokým počtem provedených zásahů za rok, které činily celkem 124 jak na území České republiky, tak i v zahraničí. Tato hodnota patří mezi tři nejvyšší za všechny roky, o kterých je pojednáno v subkapitolách 2.3.1 Zásahy Záchraného útvaru HZS ČR za posledních 10 let provedené na území České republiky a 2.3.2 Zásahy Záchraného útvaru HZS ČR za posledních 10 let provedené mimo území České republiky. Pro lepší názornost jsou rozdíly mezi příjmy a výdaji zaneseny v následujícím grafu 1.

Graf 1: Rozdíl mezi příjmy a výdaji Záchraného útvaru HZS ČR v letech 2010-2018 (v Kč)

Zdroj: vlastní zpracování s využitím rozvah Záchraného útvaru HZS ČR v letech 2010-2018 (Záchraný útvar HZS ČR, 2010-2018)

Na první pohled je v grafu 1 zřejmý velký rozdíl mezi roky 2013 a 2014. Tyto roky také figurují jako nejvyšší (2013) a nejnižší (2014) úroveň sledovaného rozdílu. Za rok 2013 tento rozdíl činil 233 824 202,69 Kč a za rok 2014 pouze jen 63 223 541,60 Kč.

Jelikož jsou příjmy a výdaje úzce spojeny s náklady a výnosy, které jsou zachycované na principu akruálnosti, je vhodné porovnat rozdíl mezi příjmy a výdaji a rozdíl mezi náklady a

výnosy, tzn. hospodářský výsledek. Toto porovnání znázorňuje tabulka 5. (Kvůli změně ve vedení účetnictví od roku 2010 neobsahuje tabulka 5 údaje za rok 2009).

Tabulka 5: Porovnání rozdílů mezi příjmy a výdaji s hospodářskými výsledky Záchraného útvaru HZS ČR v letech 2010-2018 (v Kč)

Položky	Rok								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Rozdíl mezi příjmy a výdaji	-193 000 047,03	-165 175 969,33	-114 283 147,39	-233 824 202,69	-63 223 541,60	-138 895 440,34	-184 605 640,36	-171 643 887,07	-227 578 618,13
Hospodářský výsledek	-163 317 532,90	-141 105 376,01	-134 084 217,93	-145 523 906,35	-153 259 994,48	-160 647 628,71	-175 918 395,84	-177 208 207,41	-193 386 681,43

Zdroj: vlastní zpracování s využitím rozvah Záchraného útvaru HZS ČR v letech 2010-2018 (Záchraný útvar HZS ČR, 2010-2018)

V tabulce 5 je možné vidět rozdíly mezi dvěma porovnávanými položkami, které převážně činí do cca 30 mil. Kč. Ovšem v letech 2013 a 2014 jsou tyto hodnoty vyšší. Za rok 2013 činily 88 300 296 Kč a v roce 2014 činily 90 036 452,9 Kč. Jelikož od roku 2012 hospodářský výsledek stále postupně klesá bez velkých výkyvů, velké rozestupy těchto hodnot souvisí s již zmiňovanou odlišností mezi rozdíly v příjmech a výdajích v letech 2013 a 2014 v grafu 1.

3.2 Analýza výkazů zisků a ztrát Záchraného útvaru HZS ČR

Výkaz zisků a ztrát je spolu s rozvahou jedním z nejdůležitějších účetních výkazů, který obsahuje náklady a výnosy. Náklady této organizační složky státu obsahují náklady z činnosti, finanční náklady, náklady na transfery, náklady ze sdílených daní a poplatků a daň z příjmů. Výnosy se skládají z výnosů z činností, finančních výnosů, výnosů z daní a poplatků, výnosů z transferů a výnosů ze sdílených daní a poplatků. Navíc také obsahuje výsledek hospodaření.

Náklady

Tato část zjišťuje podíl jednotlivých položek nákladů na celkových nákladech v procentech. Součtové řádky výnosů jsou uváděny bez peněžního omezení, ovšem pro uvedení jejich položek platí, že jejich hodnota musí činit minimálně 9 mil. Kč. V tabulce 6 je zachycen vývoj součtových řádků nákladů a jejich vybraných složek v letech 2009-2018.

Tabulka 6: Vývoj vybraných složek nákladů Záchraného útvaru HZS ČR v letech 2009-2018

Položky		Rok									
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Náklady	Celkem	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Náklady z činnosti		100,00 %	100,00 %	100,00 %	99,28 %	99,47 %	99,63 %	99,61 %	99,63 %	99,76 %	99,61 %
1.	Spotřeba materiálu	100,00 % ⁴	17,79 %	19,31 %	10,61 %	10,66 %	11,23 %	10,22 %	8,98 %	7,31 %	7,63 %
2.	Opravy a udržování	0,00 %	13,27 %	11,51 %	5,73 %	6,61 %	5,78 %	5,28 %	6,69 %	4,49 %	5,72 %
3.	Ostatní služby	0,00 %	4,58 %	3,32 %	2,85 %	2,84 %	3,15 %	2,35 %	5,36 %	5,63 %	5,02 %
4.	Mzdové náklady	0,00 %	44,33 %	45,60 %	44,40 %	42,44 %	40,86 %	44,28 %	40,91 %	43,93 %	45,20 %
5.	Zákonné a sociální pojištění	0,00 %	14,57 %	14,88 %	14,66 %	13,51 %	13,49 %	14,56 %	13,64 %	14,71 %	15,03 %
6.	Odpisy dlouhodobého majetku ⁵	0,00 %	0,00 %	0,00 %	14,09 %	14,69 %	16,77 %	14,29 %	15,93 %	18,37 %	14,16 %
Finanční náklady		0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,32 %	0,00 %	0,09 %	0,03 %	0,15 %	0,11 %	0,15 %
Náklady na transfery		0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,40 %	0,53 %	0,28 %	0,36 %	0,22 %	0,13 %	0,24 %
Náklady ze sdílených daní a poplatků		0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Daň z příjmů		0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %

Zdroj: vlastní zpracování s využitím výkazů zisků a ztrát Záchraného útvaru HZS ČR v letech 2009-2018 (Záchraný útvar HZS ČR, 2009-2018)

⁴ Výkaz zisků a ztrát za tento rok (2009) není úplný a uvádí pouze hodnotu pro spotřebu materiálu, která tak pokrývá 100 % celkových nákladů.

⁵ Jedním z důvodů, proč byl dlouhodobý majetek Záchraného útvaru HZS ČR odepisován až od roku 2012, byla reforma účetnictví.

Pokud se pomine první sledovaný rok (2009), největší část z celkových nákladů vždy zabíraly mzdové náklady. Další největší částí celkových nákladů bylo zákonné a sociální pojištění, které souviselo s mzdovými náklady, jelikož oba mají stejný faktor, který řídí jejich výši, a to pracovníky. Další složkou, která pokrývá velkou část celkových nákladů jsou odpisy dlouhodobého majetku. Je tomu tak kvůli vysoké hodnotě celkového dlouhodobého majetku Záchraného útvaru HZS ČR. Zajímavou položkou jsou pak opravy a udržování, které byly nejvyšší v letech 2010 a 2011, což souvisí s přestavbou budov v areálu Záchraného útvaru HZS ČR ve Zbirohu.

Výnosy

Tato část zjišťuje podíl jednotlivých položek výnosů na celkovém množství výnosů v procentech. Součtové řádky výnosů jsou uváděny bez peněžního omezení, ovšem pro uvedení jejich položek platí, že jejich hodnota musí činit minimálně 9 mil. Kč. V tabulce 7 je zachycen vývoj součtových řádků výnosů a jejich vybraných složek v letech 2009-2018.

Tabulka 7: Vývoj vybraných složek výnosů Záchraného útvaru HZS ČR v letech 2009-2018

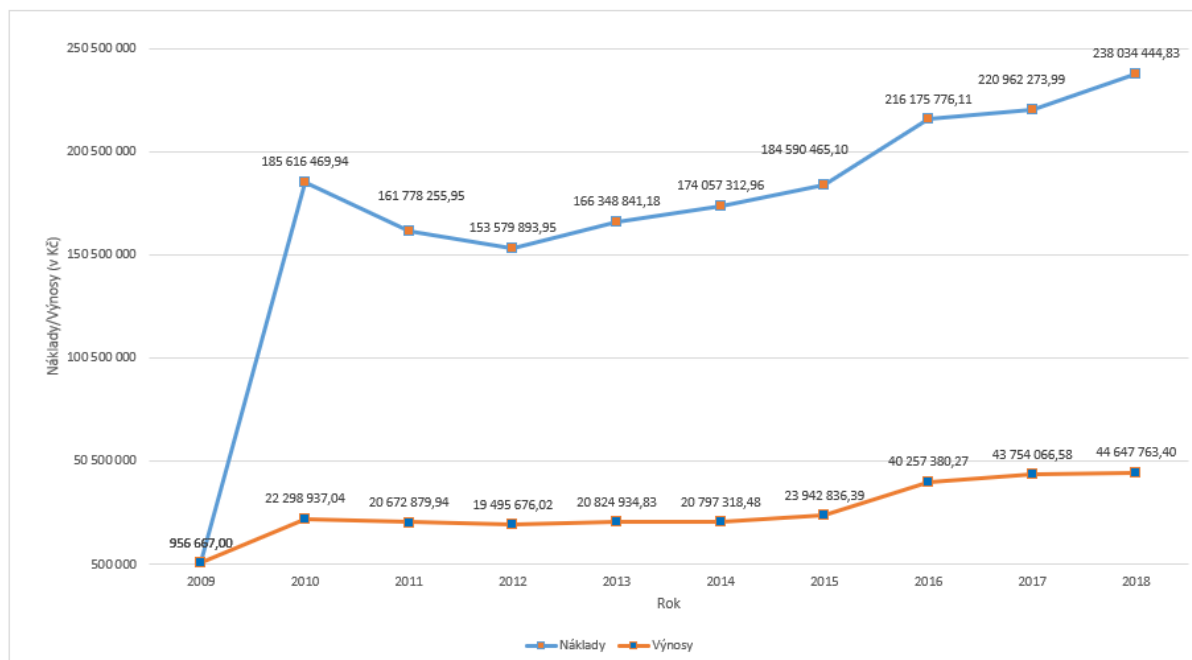
Položky		Rok									
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Výnosy	Celkem	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Výnosy z činnosti		100,00 % ⁶	6,81 %	11,97 %	11,85 %	18,47 %	14,07 %	14,41 %	43,53 %	41,68 %	37,02 %
1.	Čerpání fondů	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	1,44 %	38,83 %	34,07 %	32,77 %
Finanční výnosy		0,00 %	0,01 %	0,01 %	0,04 %	0,23 %	0,05 %	0,11 %	1,00 %	0,01 %	0,07 %
Výnosy z daní a poplatků		0,00 %	93,18 %	88,02 %	88,11 %	81,30 %	85,89 %	85,48 %	55,47 %	57,50 %	62,92 %
1.	Výnosy ze sociálního pojištění	0,00 %	93,18 %	88,02 %	88,11 %	81,30 %	85,89 %	85,48 %	55,47 %	57,50 %	62,92 %
Výnosy z transferů		0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,80 %	0,00 %
Výnosy ze sdílených daní a poplatků		0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %

Zdroj: vlastní zpracování s využitím výkazů zisků a ztrát Záchraného útvaru HZS ČR v letech 2009-2018 (Záchraný útvar HZS ČR, 2009-2018)

⁶ Výkaz zisků a ztrát za tento rok (2009) není úplný a uvádí pouze hodnotu pro výnosy z činnosti, které tak pokrývají 100 % celkových výnosů.

Jak tabulka 7 názorně ukazuje, největší část celkových výnosů pokrývají výnosy ze sociálního pojištění, které spadají do výnosů z daní a poplatků. Další položkou, která zabírá velkou část výnosů je čerpání fondů, které souvisí s čerpáním fondu zábrany škod od roku 2014. V roce 2017 zaznamenala hodnota i položka výnosy z transferů. Činil ho dar z Rakouska od svazu hasičů za výstavbu hasičské věže.

Graf 2: Porovnání vývoje celkových nákladů a výnosů Záchraného útvaru HZS ČR v letech 2010-2018 (v Kč)

Zdroj: vlastní zpracování s využitím výkazů zisků a ztrát Záchraného útvaru HZS ČR v letech 2009-2018 (Záchranný útvar HZS ČR, 2009-2018)

Jak je na grafu 2 vidět, v prvním roce se náklady a výnosy rovnaly, což poukazuje na anomálii v účetnictví Záchraného útvaru HZS ČR. V roce 2010 se náklady vyšplhaly velmi vysoko a výnosy také stouply, ale už se po roce 2009 nikdy nevyskytla anomálie, kdy by se náklady rovnaly výnosům. Od roku 2010 se náklady drží stále nad hranicí 150,5 mil. Kč. Vývoj trendu nákladů je především ovlivněn výší nákladů na mzdy, a tak je jeho vývoj závislý na počtu pracovníků v jednotlivých letech. Naopak výnosy od roku 2010 příliš nestouply a držely si skoro stejnou hodnotu. Až po roce 2015 začaly mírně stoupat, ovšem přes hranici 50 mil. Kč se nikdy nedostaly. Nárůst výnosů od roku 2016 souvisí s čerpáním fondu zábrany škod. Největší rozdíl mezi náklady a výnosy vznikl v roce 2018.

3.3 Analýza rozpočtů příjmů a výdajů Záchraného útvaru HZS ČR

Rozpočet je dokument, který se skládá ze dvou hlavních částí, a to příjmů a výdajů. Tyto příjmy a výdaje jsou plánované a skutečné, kdy skutečné příjmy a výdaje se zpravidla liší. Složení příjmů a výdajů se řídí podle toho, jestli to je rozpočet na určitou akci nebo subjektu. V případě Záchraného útvaru HZS ČR je to rozpočet organizační složky státu, která je neziskovou organizací veřejného sektoru. U rozpočtu Záchraného útvaru HZS ČR jsou hlavní složkou příjmů daňové příjmy, které obsahují především pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.

Jak hodně se liší skutečné příjmy a výdaje od plánovaných během let 2010-2018, znázorňuje tabulka 8. Rozpočtové příjmy a výdaje skutečně přijaté či vydané jsou porovnávány s plánem a výsledek je uváděn v procentech.

Tabulka 8: Vývoj rozpočtových příjmů a výdajů Záchraného útvaru HZS ČR v letech 2010-2018⁷

Položky		Rok								
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Rozpočtové příjmy	Plán (v tis. Kč)	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
	Skutečnost (v tis. Kč)	97,46 %	104,58 %	95,78 %	22,24 %	586,52 %	137,93 %	214,69 %	177,80 %	173,38 %
Rozpočtové výdaje	Plán (v tis. Kč)	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
	Skutečnost (v tis. Kč)	135,67 %	140,70 %	104,97 %	106,39 %	121,46 %	113,10 %	134,37 %	125,18 %	139,26 %

Zdroj: vlastní zpracování s využitím rozpočtů příjmů a výdajů Záchraného útvaru HZS ČR v letech 2010-2018 (Ministerstvo financí ČR, 2010-2018)

⁷ Rok 2009 zde chybí, jelikož ekonomické údaje za tento rok nejsou úplné.

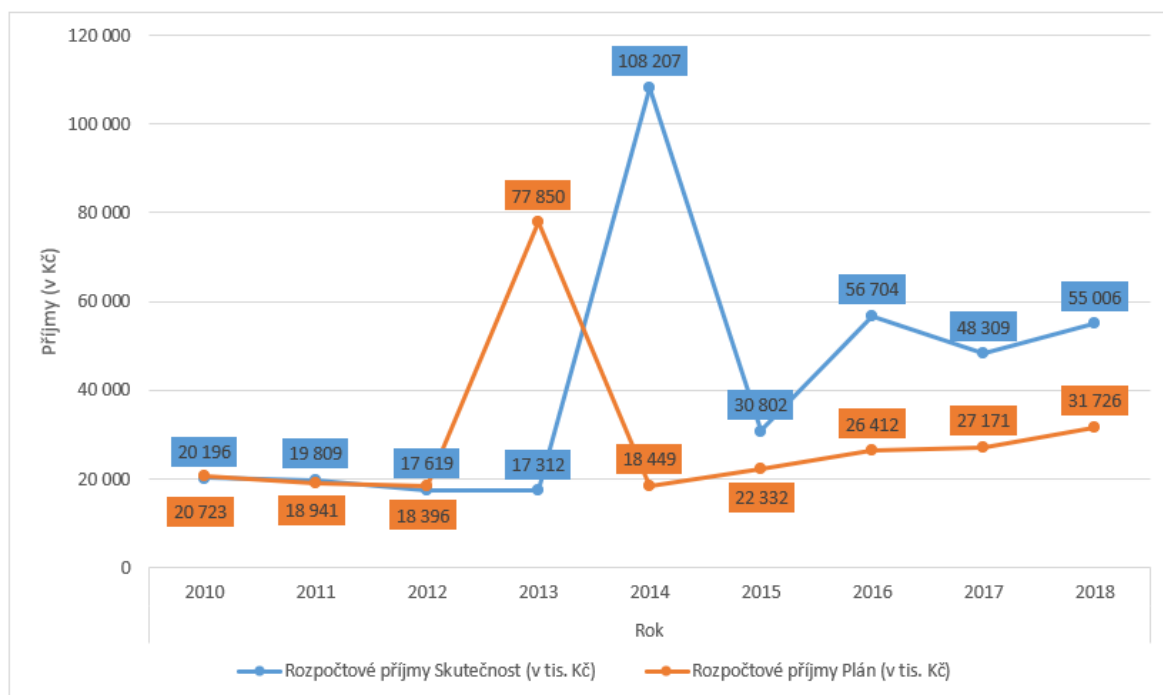
Jak tabulka 8 znázorňuje, ve většině případů skutečnost přesáhla plán, jak u příjmů, tak u výdajů. Jenom v letech 2010 a 2012 byly skutečné rozpočtové příjmy nižší než plán. A to i v roce 2013, kdy byly rozpočtové příjmy skutečné o mnoho nižší, než byl plán. Tento rozdíl byl tak velký, že kvůli němu se snížil rozpočtový plán příjmů v roce 2014. Proto jsou skutečné rozpočtové příjmy v tomto roce vyšší až pětinasobně. Tyto velké rozdíly jsou dobře zachyceny v grafu 3.

Nejvíce se skutečné příjmy blížily plánu v roce 2010, kdy odpovídaly na 97,46 % a naopak nejvíce se vzdálily od plánu v roce 2014, kdy tato hodnota dosáhla 586,52 %. Tento výkyv způsobily nenaplánované transferové příjmy, které činily 89,58 mil. Kč.

Jelikož se v roce 2013 uskutečnil nákup speciální techniky, příjem za tento nákup byl očekáván v tomto roce, tedy proto jsou rozpočtové příjmy plánované v roce 2013 vyšší než skutečné. Příjem byl uskutečněn až následující rok, ale nebyl zahrnut do rozpočtových příjmů plánovaných, proto je zde takový rozdíl. Tento příjem byl uhrazen z Národního fondu (Ministerstvo financí ČR, 2014).

Na rozdíl od příjmů, výdaje vždy přesáhly plán. Nejvíce se blížily rozpočtové výdaje skutečné plánu v roce 2012, kdy odpovídaly na 104,97 %. Naopak nejvíce se lišily v roce 2011, kdy tato hodnota byla 140,7 %.

Graf 3: Vývoj rozpočtových příjmů skutečných a plánovaných Záchraného útvaru HZS ČR v letech 2010-2018

Zdroj: vlastní zpracování s využitím rozpočtů příjmů a výdajů Záchraného útvaru HZS ČR v letech 2010-2018 (Ministerstvo financí ČR, 2010-2018)

Výdaje se skládají z několika druhů výdajů a ty jsou u neziskové organizace jiné než u například výrobního podniku. Je proto důležité si stanovit, jaké jsou druhy výdajů Záchraného útvaru HZS ČR a z jakých položek se skládají.

Výdaje se dělí na dvě základní části, a to na běžné výdaje a kapitálové výdaje. Největší podíl na celkových rozpočtových výdajích činí běžné výdaje, což znázorňuje tabulka 9.

Tabulka 9: Podíl běžných a kapitálových výdajů na celkových rozpočtových výdajích Záchraného útvaru HZS ČR v letech 2010-2018⁸

Rozpočtové výdaje		Rok								
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Plán	Celkem	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
	Běžné	94,87 %	98,48 %	98,89 %	79,60 %	96,45 %	99,27 %	91,42 %	97,14 %	97,20 %
	Kapitálové	5,13 %	1,52 %	1,11 %	20,40 %	3,55 %	0,73 %	8,58 %	2,86 %	2,80 %
Skutečnost	Celkem	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
	Běžné	84,83 %	83,82 %	96,90 %	53,76 %	82,79 %	98,28 %	77,20 %	81,62 %	72,03 %
	Kapitálové	15,17 %	16,18 %	3,10 %	46,24 %	17,21 %	1,72 %	22,80 %	18,38 %	27,97 %

Zdroj: vlastní zpracování s využitím rozpočtů příjmů a výdajů Záchraného útvaru HZS ČR v letech 2010-2018 (Ministerstvo financí ČR, 2010-2018)

⁸ Rok 2009 zde chybí, jelikož ekonomické údaje za tento rok nejsou úplné.

Tabulka 9 ukazuje, že největší část rozpočtových výdajů vždy zabírají běžné výdaje. Jako u rozpočtových příjmů za roky 2013 a 2014, tak i u rozpočtových výdajů za tyto roky jsou znatelné výkyvy v procentech. Největší část celkových skutečných výdajů zabíraly kapitálové výdaje za dobu svého vývoje v roce 2013, kdy činily celkem 46,24 % a naopak nejméně v roce 2015, kdy byla tato částka 1,72 %.

Běžné výdaje se skládají z:

- platů a podobných a souvisejících výdajů,
- neinvestičních nákupů a souvisejících výdajů,
- neinvestičních transferů veřejnoprávních subjektů a mezi peněžními fondy téhož subjektu a platby daní,
- neinvestičních transferů obyvatelstvu.

Platy a podobné a související výdaje obsahují platy pracovníků, povinné pojistné placené zaměstnavatelem, ostatní platby za provedenou práci a odměny za užití duševního vlastnictví. Tato položka (platy a podobné související výdaje) zabírá největší část běžných výdajů. Zajímavou položkou jsou odměny za užití duševního vlastnictví, která se začala užívat až od roku 2014. Neinvestiční nákupy a související výdaje obsahují nákupy materiálu, vody, paliv, energií, služeb, dále také ostatní nákupy, výdaje související s neinvestičními nákupy, příspěvky, náhrady a věcnými dary, a také úroky a ostatní finanční výdaje. Jako nová položka jsou zde zahrnuty výdaje na některé úpravy hmotných věcí a pořízení některých práv k hmotným věcem. Tato položka obsahuje podlimitní technické zhodnocení, které je v účetnictví zahrnováno až od roku 2018, proto se tak nevyskytuje v předchozích letech. Ostatní výdaje zahrnují výdaje na opravy a udržování a také cestovné jak tuzemské, tak i zahraniční. Neinvestičních transfery veřejnoprávních subjektů a mezi peněžními fondy téhož subjektu a platby daní obsahují převody vlastním fondům a ostatní neinvestiční transfery jiným veřejným rozpočtům. Nejmenší část běžných výdajů zabírají neinvestiční transfery obyvatelstvu, které obsahují sociální dávky a náhrady placené obyvatelstvu.

Další položkou výdajů jsou kapitálové výdaje. Ty se skládají z:

- investičních nákupů a souvisejících výdajů a
- investičních transferů.

Investiční nákupy a související výdaje zahrnují nákup dlouhodobého hmotného majetku. V případě Záchraného útvaru HZS ČR to jsou budovy, stroje, speciální technika a výpočetní

technika. Investiční transfery obsahují investiční převody vlastním fondům, pod které spadají investiční převody do rezervního fondu organizačních složek státu. Tato položka (investiční převody vlastním fondům) je v účetnictví Záchraného útvaru HZS ČR teprve od roku 2017 (Ministerstvo financí ČR, 2010-2018).

ZÁVĚR

Tato práce má dva hlavní cíle. Prvním hlavním cílem bylo zmapovat činnost a poslání Záchraného útvaru HZS ČR v letech 2009-2018.

Zmapování činností Záchraného útvaru HZS ČR je provedeno formou schémat, která znamenávají zásahy útvaru provedené na území České republiky a v zahraničí. Každý rok, kdy byly zásahy provedeny, je zastoupen alespoň jedním zásahem, který se v tom roce udál. Jak ze schématu 2 vyplývá, první zásah v zahraničí byl v roce 2010, ovšem až od roku 2013 jsou tyto zásahy častější. Jedním z důvodů, proč jsou zásahy v zahraničí od roku 2013 častější, je pořízení nové speciální techniky Záchraným útvarem HZS ČR.

Do činností Záchraného útvaru HZS ČR také patří pořádání kurzů pro složky IZS. Všechny tyto kurzy jsou zaznamenány v tabulce 1, kde je i uveden počet let, po které byl každý z kurzů pořádán. Nejvíce byly pořádány kurzy Obsluha motorových pil v JPO – získání a kurz Vůdci malých plavidel. Většina kurzů je pořádána od roku 2013, což souvisí s financováním ze strany Evropské unie, MV a další.

Podstatnou součástí Záchraného útvaru HZS ČR je speciální technika, kterou se útvar vyznačuje. Při svém zrodu disponoval pouze přejatou technikou od Armády České republiky, ale postupem času disponoval až 175 kusy speciální techniky, a to díky různým projektům, fondům Evropské unie, MV a další. Díky této speciální technice jsou žádání i u zásahů v zahraničí, kde se díky této technice a svým znalostem a dovednostem osvědčili.

Druhým hlavním cílem této práce byla analýza ekonomiky Záchraného útvaru HZS ČR. Analýza byla provedena u rozvah, výkazů zisků a ztrát, a především u rozpočtů příjmů a výdajů Záchraného útvaru HZS ČR v letech 2009-2018. V případě rozvah, výkazů příjmů a ztrát a rozpočtů byla analýza horizontální a vertikální. Bohužel kvůli neúplnosti rozvahy a výkazu zisků a ztrát v roce 2009 nebylo možné provést plnou analýzu těchto dvou účetních výkazů za 10 let.

V případě analýzy rozvah byly zmapovány všechny součtové řádky za 10 let, jak u aktiv, tak u pasiv. Tabulky 2 a 3 znázorňují, jak se jednotlivé položky procentuálně podílí na celkovém množství aktiv a pasiv. Tabulky ukazují, že po roce 2013 mají jednotlivé položky aktiv a pasiv relativně stabilní vývoj. Jelikož se jedná o neziskovou organizaci veřejného sektoru, má rozvaha útvaru jiné účty než rozvaha podniku, který chce dosahovat zisku. Mezi ně patří účty 222

– Příjmový účet organizačních složek státu a 223 – Zvláštní výdajový účet. Tyto účty jsou zaznamenány v tabulce 4, ve které je zanesen i jejich rozdíl. Vývoj tohoto rozdílu je zanesen v grafu 1, který ukazuje velké výkyvy v letech 2013 a 2014. Po roce 2014 tento rozdíl strmě stoupá, ovšem stále převyšují výdaje nad příjmy. Tento rozdíl je pak porovnán s hospodářským výsledkem v tabulce 5, ve které je vidět, že vývoj hodnot těchto dvou položek je skoro stále stejný. Až na roky 2013 a 2014, které jsou opět výjimka.

U analýzy výkazů zisků a ztrát je postupováno stejně jako v případě analýzy rozvah, ale s tím rozdílem, že je doplněna o položky součtových řádků, které mají minimální hodnotu 9 mil. Kč. Tato analýza je provedena do tabulek 6 a 7. Součástí analýzy výkazů zisků a ztrát je i graf 2, který zaznamenává vývoj celkových nákladů a výnosů v letech 2009-2018. Je tak možné zaznamenat anomálii v roce 2009, kdy se náklady rovnají výnosům.

Dílčím cílem této práce byla analýza rozpočtů Záchraného útvaru HZS ČR v letech 2009-2018. Rok 2009 zde chybí kvůli nedostačujícím údajům. Analýza rozpočtů je tak provedena v letech 2010-2018. Tabulka 8 tak zaznamenává jak se skutečné rozpočtové příjmy a výdaje procentuálně podílí na jejich plánu. Nejvýraznější jsou v této tabulce rozpočtové příjmy plánované a skutečné v letech 2013 a 2014. Tato anomálie vznikla v důsledku opožděného příjmu za speciální techniku.

Z práce vychází, že Záchraný útvar HZS ČR, který vznikl za účelem pomoci při mimořádných událostech, které vyžadují použití speciální techniky a s ní spojených speciálních dovedností je nezastupitelný u bezpečnostních složek České republiky. Analýza ekonomiky Záchraného útvaru HZS ČR ukazuje na specifika neziskové organizace – organizační složky státu vázané na státní rozpočet.

POUŽITÁ LITERATURA

ADÁMEK, I., (2019a). *Vytažení části zřícené lávky v Praze Troji*. [online]. [cit. 2020-03-08]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/12-2017-zpravodajstvi-vytazeni-casti-zricene-lavky-v-praze-troji.aspx>.

ADÁMEK, I., (2019b). *Zásah ve Vrběticích pokračuje*. [online]. [cit. 2020-03-08]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/zasah-ve-vrbeticich-pokracuje.aspx>.

CRISIS CONSULTING, (2019). *Historické povodně: Povodňové události v roce 2010. DPP Obce Bystřice - digitální povodňový plán*. [online]. [cit. 2020-03-08]. Dostupné z: http://bys.povodnoveplany.cz/lang_cs/clanek/3023/.

ČESKÁ REPUBLIKA, (2000). *Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů*. [online]. [cit. 2020-01-02]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>.

ČESKÁ REPUBLIKA, (2015). *Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů*. [online]. [cit. 2020-01-02]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-320>.

FRANCLOVÁ, M., (2019). *Další humanitární pomoc míří dnes do Makedonie*. [online]. [cit. 2019-12-16]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/dalsi-humanitarni-pomoc-miri-dnes-do-makedonie.aspx>.

GABRIEL, J., (2019). *Tragický zával osoby ve výkopu v Hořovicích*. [online]. [cit. 2020-03-08]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/tragicky-zaval-osoby-ve-vykopu-v-horovicich.aspx>.

GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HZS ČR, (2011). *Zásah na hořící skládce v Boru u Skutče 7.-13.6. 2011*. [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/zasah-na-horici-skladce-v-boru-u-skutce-7-13-6-2011.aspx>.

GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HZS ČR, (2012). *Požár rekreačního zařízení Lesanka na Rokycansku*. [online]. [cit. 2020-03-08]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/2-2012-zpravodajstvi-pozar-rekreacniho-zarizeni-lesanka-na-rokycansku.aspx>.

GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HZS ČR, (2013). *Předání humanitární pomoci Bulharsku*. [online]. [cit. 2019-12-15]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/fotogalerie/predani-humanitarni-pomoci-bulharsku-fotogalerie.aspx?q=Y3BpPTE%3d>.

GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HZS ČR, (2017). *Hasičský záchranný sbor ČR*. [online]. [cit. 2019-11-21]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/webove-stranky-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr.aspx#generalni>.

GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HZS ČR, (2018a). *Požár odpadu ve Vratimově uhašen, kontrolovat jej budou místní hasiči*. [online]. [cit. 2020-03-08]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/pozar-odpadu-ve-vratimove-uhasen-kontrolovat-jej-budou-mistni-hasici.aspx>.

GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HZS ČR, (2018b). *Přehled činnosti jednotek ZÚ HZS ČR - červenec a srpen 2018*. [online]. [cit. 2020-03-08]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/prehled-cinnosti-jednotek-zu-hzs-cr-cervenec-a-srpen-2018.aspx>.

HANUŠKA, Z., (2008). *Požární taktika*. [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: https://www.hasici-vzdelavani.cz/repository/vzdelavani/spolecne_vzdelavani_jpo/vykon_sluzby/konspekty/1_1_08.pdf

KAREŠ, D., VODIČKA, P., (2018). *Čeští hasiči pomáhali se záchranou chlapců v Thajsku*. [online]. [cit. 2019-12-17]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xvii-cislo-8-2018.aspx?q=Y2hudW09Ng%3D%3D>.

KOLEKTIV AUTORŮ, (2019). *10 let Záchraného útvaru HZS ČR*. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ISBN 978-80-7616-019-4.

KOUKOLÍK, Z., (2014). *Humanitární pomoc HZS ČR povodněmi postiženým balkánským zemím*. [online]. [cit. 2019-12-16]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xiii-cislo-7-2014.aspx>.

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR, (2010). *Rozpočet Záchraného útvaru HZS ČR*. [online]. [cit. 2020-04-12]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/75152304/prehled?obdobi=1012&rad=t>.

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR, (2011). *Rozpočet Záchranného útvaru HZS ČR*. [online]. [cit. 2020-04-12]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/75152304/prehled?obdobi=1112&rad=t>.

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR, (2012). *Rozpočet Záchranného útvaru HZS ČR*. [online]. [cit. 2020-04-12]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/75152304/prehled?obdobi=1212&rad=t>.

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR, (2013). *Rozpočet Záchranného útvaru HZS ČR*. [online]. [cit. 2020-04-12]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/75152304/prehled?obdobi=1312&rad=t>.

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR, (2014). *Rozpočet Záchranného útvaru HZS ČR*. [online]. [cit. 2020-04-12]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/75152304/prehled?obdobi=1412&rad=t>.

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR, (2015). *Rozpočet Záchranného útvaru HZS ČR*. [online]. [cit. 2020-04-12]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/75152304/prehled?obdobi=1512&rad=t>.

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR, (2016). *Rozpočet Záchranného útvaru HZS ČR*. [online]. [cit. 2020-04-12]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/75152304/prehled?obdobi=1612&rad=t>.

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR, (2017). *Rozpočet Záchranného útvaru HZS ČR*. [online]. [cit. 2020-04-12]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/75152304/prehled?obdobi=1712&rad=t>.

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR, (2018). *Rozpočet Záchranného útvaru HZS ČR*. [online]. [cit. 2020-04-12]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/75152304/prehled?obdobi=1812&rad=t>.

MINISTERSTVO VNITRA, (2001). *Vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany ve znění pozdějších předpisů*. [online]. [cit. 2019-12-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-247>.

MIROSLAV, V., KRÁTKÁ, L., KOLEKTIV AUTORŮ, (2014). *Příběhy (ne)obyčejných profesí*. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-2828-8.

NOVÁK, P., (2014). *Děti syrských uprchlíků získaly další tuny oblečení*. [online]. [cit. 2019-12-16]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/deti-syrskych-uprchliku-ziskaly-dalsi-tuny-obleceni.aspx>.

NOVINKY. CZ, (2016). *V rodinném domě v Kladně explodoval plyn, jeden člověk je zřejmě pod sutinami*. [online]. [cit. 2019-11-23]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/v-rodinnem-dome-v-kladne-explodoval-plyn-jeden-clovek-je-zrejme-pod-sutinami-40011212>.

PJATÁK, M., (2012). *Požár lesa u Bzence na Hodonínsku*. [online]. [cit. 2020-03-08]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/pozar-lesa-u-bzence-na-hodoninsku.aspx>.

PJATÁK, M., (2013). *Povodně 4.6. 2013, ZÚ na severu a ve středních Čechách*. [online]. [cit. 2020-03-08]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/povodne-4-6-2013-zu-na-severu-a-ve-strednich-cechach.aspx>.

PJATÁK, M., (2014). *2. humanitární pomoc Bulharsku - děti syrských uprchlíků získaly tuny oblečení*. [online]. [cit. 2019-12-16]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/2-humanitarni-pomoc-bulharsku-deti-syrskych-uprchliku-ziskaly-tuny-obleceni.aspx>.

PJATÁK, M., (2015). *Víkendový požár zemědělského skladu v Dolní Lutyni*. [online]. [cit. 2020-03-08]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/pozar-zemedelskeho-skladu-u-bohumina-2-8-2015.aspx>.

POŽÁRY.CZ, (2013). *Hasiči Záchraného útvaru v Hlučíně slavnostně převzali novou techniku spolufinancovanou z Evropské unie*. [online]. [cit. 2019-11-23]. Dostupné z: <https://www.pozary.cz/clanek/72891-hasici-zachranneho-utvaru-v-hlucine-slavnostne-prevzali-novou-techniku-spolufinancovanou-z-evropske-unie/>.

ŠVEC, M., LATISLAV, R., KRATOCHVÍL, L., (2017). *Výbuch vážně zranil tři lidi, policie vyklidila okolí strojíren u Poličky*. [online]. [cit. 2019-11-23]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/pardubice/zpravy/vybuch-munice-policka.A170223_121522_pardubice-zpravy_klu.

VILÁŠEK, J., FIALA, M., VONDRÁŠEK, D., (2014). *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-2477-8.

ZÁCHRANNÝ ÚTVAR HZS ČR, (2009). *ROČNÍ ZPRÁVY O ČINNOSTI ZÚ HZS ČR: Roční zpráva o činnosti ZÚ HZS ČR – rok 2009.* [online]. [cit. 2019-12-22]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/rocni-zpavy-o-cinnosti-zachranneho-utvaru-hzs-cr.aspx>.

ZÁCHRANNÝ ÚTVAR HZS ČR, (2010). *ROČNÍ ZPRÁVY O ČINNOSTI ZÚ HZS ČR: Roční zpráva o činnosti ZÚ HZS ČR - rok 2010.* [online]. [cit. 2019-12-22]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/rocni-zpavy-o-cinnosti-zachranneho-utvaru-hzs-cr.aspx>.

ZÁCHRANNÝ ÚTVAR HZS ČR, (2011). *ROČNÍ ZPRÁVY O ČINNOSTI ZÚ HZS ČR: Roční zpráva o činnosti ZÚ HZS ČR - rok 2011.* [online]. [cit. 2019-12-22]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/rocni-zpavy-o-cinnosti-zachranneho-utvaru-hzs-cr.aspx>.

ZÁCHRANNÝ ÚTVAR HZS ČR, (2012). *ROČNÍ ZPRÁVY O ČINNOSTI ZÚ HZS ČR: Roční zpráva o činnosti ZÚ HZS ČR - rok 2012.* [online]. [cit. 2019-12-22]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/rocni-zpavy-o-cinnosti-zachranneho-utvaru-hzs-cr.aspx>.

ZÁCHRANNÝ ÚTVAR HZS ČR, (2013a). *Základní poslání Hasičského záchranného sboru ČR.* [online]. [cit. 2019-12-22]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/organizacni-slozky-hasicsky-zachranny-sbor-cr-zakladni-poslani-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr.aspx>.

ZÁCHRANNÝ ÚTVAR HZS ČR, (2013b). *ROČNÍ ZPRÁVY O ČINNOSTI ZÚ HZS ČR: Roční zpráva o činnosti ZÚ HZS ČR - rok 2013.* [online]. [cit. 2019-12-22]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/rocni-zpavy-o-cinnosti-zachranneho-utvaru-hzs-cr.aspx>.

ZÁCHRANNÝ ÚTVAR HZS ČR, (2014). *ROČNÍ ZPRÁVY O ČINNOSTI ZÚ HZS ČR: Roční zpráva o činnosti ZÚ HZS ČR - rok 2014.* [online]. [cit. 2019-12-22]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/rocni-zpavy-o-cinnosti-zachranneho-utvaru-hzs-cr.aspx>.

ZÁCHRANNÝ ÚTVAR HZS ČR, (2015). *ROČNÍ ZPRÁVY O ČINNOSTI ZÚ HZS ČR: Roční zpráva o činnosti ZÚ HZS ČR - rok 2015.* [online]. [cit. 2019-12-22]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/rocni-zpavy-o-cinnosti-zachranneho-utvaru-hzs-cr.aspx>.

ZÁCHRANNÝ ÚTVAR HZS ČR, (2016). *ROČNÍ ZPRÁVY O ČINNOSTI ZÚ HZS ČR: Roční zpráva o činnosti ZÚ HZS ČR - rok 2016.* [online]. [cit. 2019-12-22]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/rocni-zpavy-o-cinnosti-zachranneho-utvaru-hzs-cr.aspx>.

ZÁCHRANNÝ ÚTVAR HZS ČR, (2017). *ROČNÍ ZPRÁVY O ČINNOSTI ZÚ HZS ČR: Roční zpráva o činnosti ZÚ HZS ČR - rok 2017*. [online]. [cit. 2019-12-22]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/rocni-zpavy-o-cinnosti-zachranneho-utvaru-hzs-cr.aspx>.

ZÁCHRANNÝ ÚTVAR HZS ČR, (2018). *ROČNÍ ZPRÁVY O ČINNOSTI ZÚ HZS ČR: Roční zpráva o činnosti ZÚ HZS ČR - rok 2018*. [online]. [cit. 2019-12-22]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/rocni-zpavy-o-cinnosti-zachranneho-utvaru-hzs-cr.aspx>.

ZÁCHRANNÝ ÚTVAR HZS ČR, (2019a). *Karty techniky ZÚ HZS ČR*. [online]. [cit. 2019-12-27]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/technika-a-prostredky-zachranneho-utvaru-hzs-cr-847147.aspx>.

ZÁCHRANNÝ ÚTVAR HZS ČR, (2019b). *Působnost*. [online]. [cit. 2020-01-02]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/pusobnost.aspx>.

ZAORALOVÁ, N., (2015). *Hasiči posílají na pomoc uprchlíkům do Chorvatska stany i s vybavením*. [online]. [cit. 2019-12-16]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/hasici-posilaji-na-pomoc-uprchlikum-do-chorvatska-stany-i-s-vybavenim-aktualizovane-informace.aspx>.

ZAORALOVÁ, N., (2016). *Humanitární pomoc pro Řecko je již na cestě*. [online]. [cit. 2019-12-16]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/humanitarni-pomoc-pro-recko-je-jiz-na-cestech.aspx>.

PŘÍLOHA

POPIS ZÁSAHŮ PROVEDENÝCH ZÁCHRANNÝM ÚTVAREM HZS ČR NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY A V ZAHRANIČÍ

Zásahy Záchraného útvaru HZS ČR za posledních 10 let provedené na území České republiky

Od roku 2009 do roku 2018 vykonal Záchraný útvar HZS ČR celkem 875⁹ zásahů na území ČR. Jako jejich první zásah na území ČR byla likvidace patogenního viru ptačí chřipky, týkající se odchovu hus v objektu rybářství Hodonín. Tento zásah se uskutečnil 25. 2. 2009, tedy nedlouho po vzniku Záchraného útvaru HZS ČR (kolektiv autorů, 2019).

V roce 2009 provedl Záchraný útvar HZS ČR celkem 27 zásahů na území České republiky. Z toho nejvíce pomáhal řešit povodně, které nastaly v měsíci červen a červenec. Tyto povodně zasáhly Českou republiku především na území Jihočeského, Olomouckého, Moravskoslezského, Zlínského a Ústeckého kraje. Zde působil Záchraný útvar HZS ČR při řešení 24 mimořádných událostí. Pomáhal odstraňovat překážky z cest a silnic, vyprošťovat osoby ze zaplavených budov a evakuovat je, dopravovat pitnou vodu a potraviny. V tomto roce se také odehrál první zásah Záchraného útvaru HZS ČR, a to 25. 2. 2019 v Hodoníně, krátce po vzniku Záchraného útvaru HZS ČR. Na místo události byli přivoláni, jelikož disponovali technikou potřebnou k likvidaci a kterou jednotky HZS ČR nedisponovali. Touto technikou se rozumí vyprošťovací automobil VYA 15 a nákladní automobil Tatra T 815 6x6 VVN. Akce se účastnilo 33 příslušníků Záchraného útvaru HZS ČR, kteří byli po příjezdu seznámeni se situací a poučeni. Následně se museli obléct do ochranných obleků, nasadit respirátory, ochranné rukavice a brýle. Při zásahu vykonávali odborný odchyt a následnou likvidaci hejna hus. Dekontaminaci osob a zasahujících příslušníků HZS ČR zajistil HZS Jiho-moravského kraje za pomoci dekontaminační linky SDO II (Záchraný útvar HZS ČR, 2009; kolektiv autorů, 2019).

⁹ V roční zprávě za rok 2010 se však celkový počet zásahů na území České republiky liší, je v ní uvedeno o 3 zásahy méně.

V roce 2010 provedl Záchranný útvar HZS ČR celkem 133 zásahů na území České republiky. Nejvíce zasahoval při povodních ve 2 krajích České republiky. V tomto roce zasáhly Českou republiku rozsáhlé povodně, které nejvíce zasáhly Moravskoslezský a Olomoucký kraj. Tyto povodně vyvolaly mnoho sesuvů půdy, které zapříčinily závaly silnic. Dále povodně v kombinaci se silným větrem zapříčinily vyvracení stromů, které situaci na pozemních komunikacích zhoršovaly (Záchranný útvar HZS ČR, 2010; Crisis Consulting, 2019).

V roce 2011 se Záchranný útvar HZS ČR účastnil celkem 25 zásahů na území České republiky. Významný a zdokumentovaný zásah je požár skládky s pneumatikami. Tento zásah se konal v Boru u Skutče v měsíci červnu. Úkolem Záchranného útvaru HZS ČR bylo odklízet a odvážet pneumatiky na bezpečné místo. Kvůli větru tento zásah trval déle, jelikož vítr přemístil požár na další úsek skládky, kam se útvar musel přesunout. V průběhu zásahu narostl počet použité techniky a počet příslušníků (Záchranný útvar HZS ČR, 2011; Generální ředitelství HZS ČR, 2012) .

V roce 2012 se Záchranný útvar HZS ČR účastnil celkem 63 zásahů na území České republiky. V únoru tohoto roku Záchranný útvar HZS ČR zasahoval u požáru rekreačního zařízení Lesanka u obce Volduchy. Byli přivoláni k odklizení konstrukcí a krytiny, aby bylo možno zjistit příčinu požáru. Další den po požáru se na místo události vrátili, aby pomohli s odklizením sutin. V tomto roce se také Záchranný útvar HZS ČR podílel na hašení jednoho z největších požárů v Jihomoravském kraji. Požár se odehrál v květnu tohoto roku u obce Bzenec. Požár byl tak rozsáhlý, že Záchranný útvar HZS ČR byl požádán o pomoc. Ten k pomoci využil cisterny, ale historicky poprvé ke svému zásahu použil požární tank, pomocí něhož prováděli skrápění a hašení terénu. Dále byl využit pro odstraňování pařezů v písčitém terénu. Po uhašení požáru Záchranný útvar HZS ČR prováděl postupné úpravy terénu, dohašování lesa a odtahování poškozené techniky (Záchranný útvar HZS ČR, 2012; Generální ředitelství HZS ČR, 2012).

V roce 2013 počet zásahů lehce vzrostl na 76 na území České republiky. Stále nejvíce z nich patřilo do skupiny technické pomoci. Pomoc Záchranný útvar HZS ČR poskytl například při povodních v měsíci červen, při výbuchu domu v měsíci únor a při asistovaném převozu nevybuchlé munice z II. světové války. Povodně v měsíci červen byly velice rozsáhlé a zasáhly velkou část České republiky. Záchranný útvar HZS ČR byl využit pro plošnou evakuaci, odčerpávání vody a zemní práce. Dne 4. června útvar zasahoval v hl. m. Praha, Středočeském, Královehradeckém a Ústeckém kraji. V Královehradeckém kraji probíhalo nejvíce zásahů a bylo nutné provést odstřel, aby bylo možno zprůchodnit odvodňovací kanál v obci Svoboda nad

Úpou. Následující den se začíná situace zlepšovat a není potřeba nasazení tolika kusů techniky. Již nezasahují v Královehradeckém kraji, ale mají rozsáhlejší práce ve Středočeském kraji. K zemním pracem a evakuaci byla využita také nově získaná technika z fondů Evropské unie (Záchranný útvar HZS ČR, 2013; Pjatak, 2013).

V roce 2014 bylo provedeno celkem 58 zásahů na území České republiky. Nejvíce se jednalo o technickou pomoc a nejvíce zásahů bylo provedeno na území Moravskoslezského kraje s celkovým počtem zásahů 14. Ve zmiňovaném kraji proběhl zásah při dopravní nehodě kamionu s popílkem. Zásah se uskutečnil v obci Horní Suchá, kde Záchranný útvar HZS ČR poskytl automobilový jeřáb AJ 80 HK 240 K7 + L6. V říjnu tohoto roku proběhl zatím ten nejrozsáhlejší zásah Záchranného útvaru HZS ČR, a to v muničních skladech ve Vrběticích. Při této mimořádné události došlo k výbuchu jednoho muničního skladu a o dva měsíce později k výbuchu dalšího muničního skladu. Záchranný útvar HZS ČR zde spolupracoval s PČR a HZS Zlínského kraje. Jelikož byla situace nepřehledná, Záchranný útvar HZS ČR provedl průzkum za pomoci požárního tanku SPOT 55 a vyprošťovacího tanku VT 72b. S průzkumem pomohla i PČR za přispění své vlastní techniky. Když již nehrozily žádné výbuchy a situace byla přehlednější, Záchranný útvar HZS ČR realizoval převoz nevybuchlé munice do náhradních prostor u obce Květná na Svitavsku. Převoz provedl za doprovodu PČR. V dalších dnech poskytoval potřebnou techniku, prováděl kácení dřevin, dovážel potřebný materiál, zajišťoval zemní práce a další potřebné činnosti (Záchranný útvar HZS ČR, 2014; kolektiv autorů, 2019; požary.cz, 2013).

Roku 2015 Záchranný útvar HZS ČR provedl celkem 132 zásahů na území České republiky. Nejvíce zásahů bylo provedeno na území Zlínského kraje v celkovém počtu 72. Hasiči stále pracovali ve Vrběticích v muničních skladech. Dále v srpnu tohoto roku zasahovali u požáru zemědělského skladu v Dolní Lutyni. Hořela celá budova a hořící materiál ohrožoval zasahující příslušníky HZS ČR. Kvůli hrozícímu pádu stěny budovy byli přivoláni příslušníci Záchranného útvaru HZS ČR s univerzálním dokončovacím strojem, aby rozebral stěnu a kolový nakladač kvůli odvozu slámy (Záchranný útvar HZS ČR, 2015; kolektiv autorů, 2019; Pjatak, 2015).

Za rok 2016 Záchranný útvar HZS ČR provedl celkem 92 zásahů na území České republiky. Stále se účastnil likvidačních prací v muničních skladech ve Vrběticích, které jsou velmi náročné. V červnu tohoto roku útvar pomáhal při vyprošťování zavalené ženy v okrese Beroun.

Před příjezdem útvaru místo zajistily JPO Středočeského kraje. Velkou pomocí při vyprošťování byl sací bagr, který poskytl právě Záchraný útvar HZS ČR, který byl následně na místo zavolán. Bohužel žena zavalení nepřezila. Dalším náročným zásahem byl výbuch plynu, jehož následkem byl zcela zdemolovaný dům. Záchraný útvar HZS ČR poskytl sací bagr a další speciální techniku. Bohužel se tato událost neobešla bez ztrát na životech (Záchraný útvar HZS ČR, 2016; Adámek, 2019b; Gabriel, 2019; novinky.cz, 2016).

V roce 2017 Záchraný útvar HZS ČR zasahoval u 124 zásahů na území České republiky. Nejvíce zásahů bylo provedeno na území Zlínského kraje v celkovém počtu 55. Toto vysoké číslo je spjato s pomocí při likvidaci následků po výbuchu muničních skladů ve Vrběticích. Příslušníci Záchraného útvaru HZS ČR také zasahovali u případů ptačí chřipky v Lázních Touševě a obci Klest, kde dali k dispozici 2 stanoviště dekontaminace techniky. V tomto roce ptačí chřipka nezasáhla pouze Českou republiku ale i mnoho evropských zemí. Velkou událostí tohoto roku bylo zřícení Trojské lávky v Praze. Na pomoc s vytažením mostní konstrukce byl přivolán Záchraný útvar HZS ČR. Ti přijeli se 2 vyprošťovacími tanky a příslušníky daného útvaru, kteří byli vyškoleni v potápění. Ač to nejprve vypadalo, že bude zapotřebí veškeré tažné síly obou tanků, nakonec se využila pouze polovina jejich tažné síly. Dalším zásahem v tomto roce byl požár výrobní strojírenské haly v Poličce, který byl zapříčiněn výbuchem TNT. Bylo zde mnoho zraněných z toho 3 byli rozsahem svých zranění ohroženi na životě. Jelikož v hale docházelo stále k výbuchům a požár byl velmi rozsáhlý, Záchraný útvar HZS ČR zde přispěl požárním tankem SPOT 55 s dálkovým ovládním a nově získaným pásovým nakladačem se zvýšenou odolností CAT 973 D (Záchraný útvar HZS ČR, 2017; Záchraný útvar HZS ČR, 2019; Švec, Latislav, Kratochvíl, 2017; Adámek, 2019a).

V roce 2018 Záchraný útvar HZS ČR provedl celkem 122 zásahů na území České republiky. Nejvíce jich bylo provedeno opět na území Zlínského kraje v celkovém počtu 54. Stále pokračovaly práce na likvidaci následků po výbuchu muničního skladu ve Vrběticích. Záchraný útvar HZS ČR také zasahoval u případu hořící skládky tříděného odpadu ve Vratimově, přesněji řečeno tříděného papíru. Akce se účastnilo celkem 17 JPO. Velitel akce požádal Záchraný útvar HZS ČR o pomoc, kvůli odstraňování balíků papíru. Ti poskytli 2 kolové nakladače k odvozu balíků papíru na bezpečné místo, kde byly balíky prolévány vodou ke konečnému uhašení (Záchraný útvar HZS ČR, 2018; Generální ředitelství HZS ČR, 2018a, b).

Zásahy Záchranného útvaru HZS ČR za posledních 10 let provedené mimo území České republiky

První zásah v zahraničí provedl Záchranný útvar HZS ČR už rok po svém vzniku, a to 18. května 2010 v Polsku. Jednotka sem byla vyslána na základě mezinárodní smlouvy mezi Českou republikou a Polskou republikou. V tomto období sužovaly Polsko rozsáhlé povodně, které postihly i obec Bieruň u řeky Wisly. Zde zasahoval Záchranný útvar HZS ČR, který pomáhal s odčerpáváním vody z řeky Wisly až do úplného vyčerpání vody z řeky. Ze speciální techniky k tomuto zásahu využil automobil vyprošťovací VYA-30, nákladní automobil T 815 8x8 s přívěsem s mobilní čerpací stanicí MČS Sigma 400 a další. Odčerpávání bylo natolik náročné a rozsáhlé, že příslušníci Záchranného útvaru HZS ČR v Polsku strávili celý měsíc. Stále se přesouvali i do dalších obcí po řece a neustále se u odčerpávání střídali. Tyto povodně byly tak rozsáhlé, že se na základě smlouvy s Polskou republikou pomoci účastnili i další 4 protipovodňové odřady složek HZS ČR. V tomto roce provedl Záchranný útvar HZS ČR v zahraničí celkem 3 zásahy. Zasahoval na území Polska, kde provedl celkem 2 zásahy a na území Slovenska, kde provedl celkem 1 zásah (Záchranný útvar HZS ČR, 2010; kolektiv autorů, 2019).

Až v roce 2013 se Záchranný útvar HZS ČR vydal opět do zahraničí, a to do Bulharska, ve městě Sofii v měsíci prosinec. V této době Bulharsko čelilo velkému přílivu syrských uprchlíků a od České republiky jim byla poskytnuta humanitární pomoc. Přepravu materiálové humanitární potřeby zajistil právě Záchranný útvar HZS ČR (Generální ředitelství HZS ČR, 2013).

Další provedené zásahy Záchranným útvarem HZS ČR v zahraničí se uskutečnily v roce 2014. Záchranný útvar HZS ČR jich provedl celkem 8 a to na Slovinsku, v Bulharsku, Bosně-Hercegovině, Srbsku a Holandsku. Jednalo se převážně o zásahy z důvodu humanitární pomoci, ale také o zásahy z důvodu odčerpání vody v Srbsku. Jednalo se již o druhou humanitární pomoc do Bulharska, tentokrát ovšem za pomoci hnutí Na vlastníh nohou – Stonožka a Ministerstva vnitra. Toto hnutí poskytlo 15 tun oblečení pro syrské děti v uprchlických táborech skrze Červený kříž Bulharsko. Záchranný útvar HZS ČR poskytl 9 svých příslušníků pro tuto humanitární akci. Bohužel v květnu tohoto roku zasáhly Srbsko rozsáhlé povodně. Na rozkaz Generálního ředitelství HZS ČR se 8 příslušníků Záchranné roty Zbiroh a 1 příslušník HZS Olomouckého kraje, kdy těchto 8 příslušníků Záchranného útvaru HZS ČR disponovalo nezbytnou výbavou pro čerpání vody, uskutečnili odčerpávání vody ve městě Kostolac v Srbsku. Nejen Srbsko, ale i Bosna a Hercegovina byly zasaženy rozsáhlými povodněmi. Ti zažádali o huma-

nitární pomoc v podobě 5 vrtulníků a několika motorových člunů. O dva dny později MV-Generální ředitelství HZS ČR rozhodlo o vyslání humanitární pomoci v podobě 3 kusů velkokapacitních čerpadel, materiálu nouzového přežití obyvatelstva a další (Záchranný útvar HZS ČR, 2014; Pjatak, 2014; Novák, 2014; Koukolík, 2014).

V roce 2015 Záchranný útvar HZS ČR provedl celkem 7 zásahů v zahraničí. Opět se jednalo o poskytnutí humanitární pomoci jako minulý rok, nyní ovšem v Maďarsku, Slovinsku, Chorvatsku a na Ukrajině. I do Chorvatska se dostali syrští uprchlíci. Kvůli nim Chorvatsko zažádalo o pomoc Českou republiku a bylo jim vyhověno. MV dalo pokyn Generálnímu ředitelství HZS ČR k odvozu humanitárního materiálu v podobě stanů, lehátek, přikrývek a dalšího ze skladů Národní základny humanitární pomoci ve Zbirohu sídlící v areálu HZS ČR ve Zbirohu. Převoz zajišťovali 4 příslušníci Záchranného útvaru HZS ČR a doprovázel je styčný důstojník ppap. Bc. Jiří Kubeš ve velitelském voze. Další materiál humanitární pomoci kvůli utečencům putoval do Makedonie. Na příkaz českého ministra zahraničních věcí Lubomíra Zaorálka Česká republika poskytla ze zásob Státní správy hmotných rezerv materiály humanitární pomoci v celkové výši 2 milionů Kč. Obsahovala velké množství přikrývek, spacáků, stanů, ale i 2 elektrocentrály a další. Záchranný útvar HZS ČR poskytl techniku a 10 svých příslušníků (Záchranný útvar HZS ČR, 2015; Zaoralová, 2015; Franclová, 2015).

V roce 2016 bylo provedeno méně zásahů v zahraničí, a to v celkovém počtu 3. Dle mého úsudku, poklesl počet zásahů z důvodu snížení přílivu počtu migrantů do Evropy. Evropské země tak nežadají o humanitární pomoc, kromě Řecka. To je díky své poloze u Středozemního moře jedním z nejfrekventovanějších míst pro nově příchozí migranty. Řecko zažádalo o humanitární pomoc Českou republiku již na konci minulého roku, ale bylo jim vyhověno až začátkem tohoto roku. Jako v minulých letech, tak i tentokrát se humanitární pomoc skládala z několika kusů přikrývek, lehátek, stanů, kamínek a další materiální humanitární pomoci. Celková hodnota této humanitární pomoci činí 4 miliony Kč. Materiál humanitární pomoci si 8 příslušníků Záchranného útvaru HZS ČR vyzvedli v Národní základně humanitární pomoci ve Zbirohu a za doprovodu velitele konvoje por. Mgr. Petra Vodičky vyrazili do Řecka (Záchranný útvar HZS ČR, 2016; Zaoralová, 2016).

Další zásahy provedené Záchranným útvarům HZS ČR v zahraničí se uskutečnily až v roce 2018. V tomto roce byly uskutečněny celkem 2 zásahy v zahraničí a v obou případech se jednalo o technickou pomoc. Nejzajímavější a nejspíše nejvýznamnější byla technická pomoc v Thajsku, kde Záchranný útvar HZS ČR pomáhal zachránit lidi uvězněné v zaplavené jeskyni.

Jednalo se o 12 chlapců a jednoho fotbalového trenéra. Česká republika byla jediným členským státem Evropské unie, který nabídl pomoc ve formě rekognoskační skupiny – hasičských expertů. Ministr vnitra společně s ministrem zahraničních věcí České republiky rozhodli o vyslání dvou příslušníků HZS ČR, z nichž 1 byl příslušníkem Záchraného útvaru HZS ČR. V prvotní fázi Česká republika nabídla poskytnutí velkokapacitních čerpadel, což po konzultaci našich dvou příslušníků HZS ČR se zástupci místních autorit nebylo nakonec třeba. Celý tým neustále konzultoval situaci, až se shodli na použití kalových čerpadel a thajští příslušníci HZS nakonec provedli vyproštění. Tento zásah poskytl podstatné informace pro vylepšení poskytování služeb rekognoskační skupiny a rozšíření možnosti využití velkokapacitních čerpadel v prostorách, které jsou těžko přístupné takovéto technice a rozsáhlé. Nakonec thajské ministerstvo zahraničních věcí velmi ocenilo nabídnuté služby ze strany českého státu (Záchranný útvar HZS ČR, 2018; Kareš, Vodička, 2018).